

Yeni bir mücadeleye yılını hazırlanalım!

Toplumsal serveti üreten işçi sınıfı ve emekçiler için, bu çürümüş rejimin dayattığı açlık, sefalet, işsizlik ve ölüm bir kader değil. Elbette, kendilerine dayatılan faturayı ödemeyi reddettikleri, kapitalistler ile siyasi temsilcilerinin karşısına örgütlü bir güç olarak çıkmayı başarabildikleri koşullarda...

2020 yılının sonuna yaklaşırken, milyonlarca insanın, pandeminin yanı sıra açlık, yoksulluk, sefalet ve işsizlik batağında tükeniyor olması, Türkiye'nin en temel gündemi durumunda. AKP-MHP rejimi altında her geçen gün ağırlaşan ekonomik-sosyal yıkıma, salgının kontrolden çıkıp yaygınlaşmasıyla insani yıkımın büyümesi eşlik ediyor.

Son derece vahim boyutlar kazanan mevcut tablonun birinci dereceden sorumlusu, dümenini AKP-MHP gerici-faşist bloğunun tuttuğu sermaye iktidarındadır, onun içerde ve dışarda izlediği politikalarıdır. Gerekli önlemler alınmadığı için pandemi her gün yüzlerce insanın yaşamına mal oluyor. İş-i-aşı olmadığı için intihar edenlerin sayısı giderek artıyor. Bunların sorumluluğunu taşıyanlar gerçek rakamları gizliyor ve tam bir arsızlıkla "ülkede yoksulluk sorunu yok" vaazları verebiliyorlar.

Toplumun üzerine bir karabasan gibi çökmüş bulunan dinci-faşist iktidarın 2020 yılı icraatlarına göz atıldığında, tüm alanlarda tam bir iflasla karşı karşıya olduğu görülüyor. Bunun içindir ki rejim ancak faşist baskı ve terörü tırmandırarak, mafya şeflerine alan açarak ayakta kalabiliyor. Faşist partinin başı Bahçeli tam bir kudurganlığın ifadesi açıklamalar yapıyor, tehditler savuruyor. Sarayın bir bakanı muhalefeti arsızca tehdit ediyor, seçim olsa da olmasa da iktidarı devretmeyeceklerini ilan ediyor. HADEP'e ve Kürt halkına dönük saldırganlık yeni boyutlar kazanmış bulunuyor...

2020'NİN AÇILIŞINI SURİYE'YE SAVAŞ İLAN EDEREK YAPTIKLAR

Covid-19 salgını dünyada yayılmaya başladığında, dinci-faşist iktidar cihatçı çetelerle birlikte işgal ettiği Suriye'nin İdlib kentine askeri yığınak yapıyor ve tehditler savuruyordu. Histeri öyle bir boyuta vardı ki, Suriye ordusunun İdlib çevresinden çekilmemesi "savaş nedeni" ilan edildi. Batılı emperyalistlerin de ona-

yı ile başlatılan saldırı ancak hava bombardımanıyla Türk askerlerinin ölümü üzerine durduruldu.

Yayılmacı-fetihçi hırslarla gözü dönen rejimin efendileri, salgın kol gezerken, ekonomi iflasa sürüklenirken, Suriye topraklarındaki işgali yayma peşindeydiler. Kaynaklar kirli savaşlara aktarıldı, on binlerce cihatçının maaşları ödendi, vb... Bu yayılmacı politika, işçi ve emekçiler için daha çok işsizlik, daha çok yoksulluk ve sefaletten başka bir sonuç yaratmadı.

COVID-19 SALGININI FELAKETE ÇEVİRDİLER

Salgına karşı önlem almak bir yana, daha en başında 25 bini aşkın umreciyi Suudi Arabistan'a göndererek, koronavirüsü ülkeye taşıdılar. Salgın yayılınca da kapitalistler için 100 milyar liralık "kurtarma paketi" hazırladılar. İşçileri ise sömürü çarklarının dönebilmeleri için ölüm pahasına fabrikalara sürdüler. Başlangıçta verilen kısımlar dışında işçi ve emekçilere destek sunmadıkları gibi, İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyükşehir belediyelerinin yardımlarını engellediler.

İlk dalganın hafiflemesiyle salgının yayılmasına yol açan kalabalık toplantılar yapmaya başladılar. Ayasofya'da kılınan kitlesel namaz, onlarca toplantı, açılışlar vb. ile salgının tam bir felakete dönüşmesine zemin hazırladılar. Gelinek yerde Türkiye salgında dünyada 6. sıraya yükseldi. Hekimler ve bilim insanları günlük ölüm sayısının bin civarında olduğunu ifade ediyorlar. Salgın kontrolsüz bir şekilde yayılıyor. İki-üç hafta kapanma dışında büyüyen bu felaketin önüne geçmek mümkün olmadığı halde hiçbir adım atılmıyor.

REJİM KRİZİ DERİNLEŞİYOR

Tek adam rejimi kendi içinde de istikrar kazanamadı. Devletin baskı ve şiddet aygıtları sürekli tahkim ediliyor. Asker ve polis ordularına bir de saraya bağlı "bekçiler ordusu" eklenmiş durumda. Ancak

bunlar rejim krizinin derinleşmesini önleyemiyor. Zira sistemin şiddet aygıtları dışındaki kurumları da dökülüyor. Adam kayırmacılık, yozlaşma, yağma ve talan bünyeyi tepeden-tırnağa sarmış bulunuyor.

Bir tür mafyalar-çeteler koalisyonu haline gelen AKP-MHP rejimi, kendi içinde de çatışma yaşıyor. Sarayın "veliaht" damadı ve bakanı Berat Albayrak'ın harcanmasının gerisinde, bunun ürünü kirli hesaplaşmalar yatıyor. Öte yandan, "damadını harcayan herkesi harcar" korkusu AKP saflarını da sarsmış görünüyor. Baskı, tehdit, rüşvet ile siyasi kriz ertelenmeye çalışılıyor. Ama çatlakların derinleşmesini önlemek olası görünmüyor.

SALDIRGAN DIŞ POLİTİKANIN YARATTIĞI SORUNLAR

İktidarı kaybetmemek için her şeyi göze alan AKP-MHP gericiliğinin iç politikada şiddet dışında kullanabileceği etkili bir aracı kalmadı. Bu nedenle yayılmacı dış politikadan medet umuyorlar. Bu politikayı düzen muhalefetini dizginlemenin bir imkanı olarak değerlendiriyor ve ırkçı-şoven propagandayı tırmandırmanın aracı olarak kullanıyorlar.

Ancak, saldırgan dış politika gereği Suriye, Irak, Libya, Azerbaycan ve Akdeniz'de Türk ordusunun sahaya sürülmesi ve tehdit-şantaj diplomasisinin esas alınması emperyalistleri rahatsız ediyor ve krizlerin derinleşmesine yolaçıyor. Katar Emiri dışında bölgede dostu kalmayan dinci-gerici iktidarın emperyalist efendilerine yaranması eskisi kadar kolay değil. Efendilerine hizmet konusunda bir sorunları olmasa da, bu hizmet karşılığında rejime destek ve yayılmacılaşma onay vermelerini istiyorlar. Onay bir yana, yaptırım tehdidi ile karşılaşılıyor. Henüz çok ağır olmasa da, ABD'nin S-400'lerden dolayı yaptırım kararı alması, işin ciddiyetine işaret ediyor.

Tüm yıla yayılan tehdit, şantaj, çatışma, savaş politikası Suriye, Libya,

Azerbaycan, Irak ve Doğu Akdeniz’de pek çok sorun yaratsa da, bu süreç Türk sermaye devletinin çapını ortaya koydu. Savaş sanayisine büyük bir bütçe harcayan dinci-faşist iktidar bazı çatışmalarda etkili olsa da, iflas etmiş bir ekonomiyle “emperyalistlik oynama” hevesleri krizleri daha da derinleştirmekten başka bir sonuç yaratmadı.

EKONOMİK KRİZ DERİNLEŞİYOR

Salgın yayılmaya başladığında Türkiye kapitalizmi ağır bir ekonomik-mali krizle yüzyüeydi. Salgının yeni bir boyut kazandırdığı krizi kontrol altına almaya yönelik tüm politikalar iflas etti. Buna rağmen, TÜİK’in uydurduğu rakamlar üzerinden “ekonomi tkrında” yalanları yakın zamana kadar sürdürüldü.

Pandeminin yanı sıra izlenen dış politika da krizin derinleşmesine, ekonominin dibe vurmasına yol açtı. Hizmet sektörü ve esnaf büyük bir yıkım yaşadı. Faizleri yükseltmemek adına Merkez Bankası’ndaki 120 milyar dolarlık rezerv yerli ve yabancı finans şirketlerine ucuz satıldı. Tüm önlemlere rağmen Türk Lirasının değer kaybı sürdü. Astronomik rakamlara ulaşmış bulunan borçlar daha da katlandı, dış borç ödemeleri büyük bir sorun haline geldi.

Sonuçta faizleri yükseltmek ve “faiz lobisi” önünde diz çökmek zorunda kaldılar. Gelinen yerde ancak uluslararası piyasalardaki ortalama faizin 7 katını ödeyerek borç bulabiliyorlar.

İŞÇİ SINIFI YENİ BİR MÜCADELE YILINA HAZIRLANMALIDIR!

İzlediği tüm politikalarla milyonların yaşamını tam bir cehennem çeviren sermaye ve iktidarı, krizin daha da büyüyecek olan faturasını emekçilere ödemek dışında bir çıkış yoluna sahip değil. Öte yandan, toplumsal serveti üreten işçi sınıfı ve emekçiler için, bu çürümüş rejimin dayattığı açlık, sefalet, işsizlik ve ölüm bir kader değil. Elbette, kendilerine dayatılan faturayı ödemeyi reddettikleri, kapitalistler ile siyasi temsilcilerinin karşısına örgütlü bir güç olarak çıkmayı başarabildikleri koşullarda...

İşçi sınıfı, emekçiler, yoksullar ve ezilenler ancak birleşip örgütlenerek, mücadelenin yolunu tutarak, siyaset alanına çıkarak, hem kendilerine dayatılan yıkımı reddedebilir hem de kapitalistlerden ve yozlaşmış rejimin temsilcilerinden hesap sorabilirler.

Yeni yılda bu ikilem kendisini daha açık bir biçimde dayatacaktır. İşçi sınıfı ve emekçiler için tek çıkış yolu, onurlu ve insanca bir yaşam için, yaşama hakkı için, geleceği için bu mücadeleye hazırlanmaktır.

Fetihçi politikaların yansıması: Hibe!

AKP-MHP iktidarı, her geçen gün derinleşen krizle beraber ekonomisi iflasın eşğine gelen Türkiye’de bir yandan baskı ve zorbalığı tırmandırırken öte yandan yayılmacı-fetihçi hırslara dayalı politika izlemeyi sürdürüyor. Yoksulluğun ve sefaletin görülmemiş boyutlara ulaşması, işsizliğin on milyonları aşmasına rağmen saray rejimi kapitalist sistemin ihtiyaçlarına yanıt veren adımlar atıyor. AKP şefi her kamera karşısına çıktığında salgınla ilgili yalan söylemlerde bulunarak, işçi ve emekçilere pembe bir tablo çizmeye çalışmakta, “yerli-millî” safsataları ile bilinçleri bulandırmaktadır. Ama gerçekte olan tam tersidir.

İşte böyle bir dönemde, salgından kaynaklı sıkıntı yaşayan milyonlara tek bir yardımda bulunamayan, salgının ilk aylarından beri topluma ücretsiz maske dağıtımını bile gerçekleştiremeyen AKP-MHP iktidarı, birçok ülkeye “hibe ve yardımlar” yapıyor. Daha önce Nijerya’dan Kongo Cumhuriyeti’ne, Afganistan’dan Nijer’e ve Somali’ye kadar birçok ülkeye sözde yardım yapılmıştı. Geçtiğimiz hafta ise yapılan antlaşmalar gereği Tunus’a 5 milyon dolar hibe/yardım yapılacağı resmî gazetede yayınlandı. Kendi ülkesindeki işçi emekçileri açlığa, sefaletle sürükleyen AKP-MHP iktidarı diğer ülkelere yaptığı yardımlarla “bu bonkörlük neyin nesî” dedirtmeye devam ediyor. Yapılan yardımların herkeste

“güçlü Türkiye” algısı yaratmak gibi bir amacı olabilir, ancak asıl sebep başkadır. Zira, emperyalist güç dengelerinin değişmeye başladığı dünyada, Türk sermaye devleti kendine daha geniş alan açmak için yayılmacı-fetihçi bir politika izlemektedir.

Bu politika üzerinden, Suriye, Libya, Azerbaycan gibi ülkelerde savaşın bizzat tetikleyicisi konumunda olan Türk sermaye devleti, bu bölgelerde beslediği on binlerce cihatçı çetelere para akıtarak, tetikçilerine düzenli maaş ödemeleri gerçekleştiriyor.

İşte yapılan yardımlar da bu politikaların bir yansımasıdır. Bunun son örneklerinden biri olarak, geçtiğimiz günlerde Somali’nin IMF borcunu ödeme kararı alan AKP-MHP iktidarı, bunu insani bir yardım gibi göstermek istese de gerçekte olan son yıllarda Somali üzerinden elde edilen kazanımları korumaktan başka bir şey değildir. 2011 yılından beri Somali’ye yardım bahanesi ile birçok yayılmacı politika hayata geçirildi. Bir yandan her yıl milyonlarca lira akıtılan Recep Tayyip Erdoğan Hastanesi yapılırken, bir yandan ise Türkiye’nin yurtdışındaki en büyük askeri üssü Somali’ye kuruldu. Bununla beraber Somali’nin en büyük limanı olan Mogadişu Limanı’nı AKP’ye yakınlığıyla bilinen Albayrak grubu işletiyor. Bu son yardımla eş zamanlı olarak Somali Devleti limanın işletme hakkını 14 yıl daha

uzattı. Emperyalist devletler yıllardır birçok ülkeye “demokrasi ve insan hakları getiriyoruz” adı altında yeraltı ve yerüstü zenginliklerini vahşice sömürerek o ülkedeki halklara yıkım ve gözyaşı getirmekten başka bir şey yapmamıştır. Emperyalist efendilerinden öğrenen ve yayılmacı-fetihçi hevesleri olan Türk sermaye devleti de bugün birçok ülkenin iç işlerine karışmakta, askeri üsler kurmakta, cihatçı çeteler eliyle halkları kıyımdan geçirmekte, ardından o ülkelerle ticari anlaşmalar yaparak zenginliklerine el koymaya çalışmaktadır. Bugün kendi ülkesindeki ekonominin iflasına rağmen dışarıya yapılan hibe/yardımların arkasında da bu yayılmacı-fetihçi hevesler vardır.

Ancak gerçek olan bir şey var ki pandeminin de etkisiyle gitgide derinleşen bir ekonomik krizle beraber, Türkiye’nin büyümesi durmuş, yabancı sermaye girişleri yavaşlamıştır. Artık bu hevesleri gerçekleştirmek için AKP-MHP’nin elinde tek bir kaynak kalmıştır. O kaynak da işçi ve emekçilerin cebidir. Yayılmacı-fetihçi politikanın faturası işçi ve emekçilere kesilerek, sefaletleri daha da arttırılmaktadır.

İşçi ve emekçiler bu faturayı ödemek için, yayılmacı maceralara girişen AKP-MHP rejiminin kölelik dayatmalarını reddetmeli ve fetihçi-yayılmacı politikalar karşısında mücadeleyi büyütmelidir.

Bir siyasal müdahale ve mücadele alanı olarak “asgari ücret”

A. Deren

Türkiye’de milyonlarca ücretliyi ve ailelerini ilgilendiren asgari ücret görüşmeleri devam ediyor. Aralık ayı boyunca sürmesi beklenen görüşmeler sonucunda 2021 yılı asgari ücreti saptanacak. Bu ücret milyonlarca işçinin ve ailesinin yaşam şartlarını doğrudan etkileyecek. Ne yazık ki mevcut örgütsüzlük tablosu nedeniyle işçi sınıfının bu sürece güçlü bir müdahalede bulunmasının imkânları sınırlı. Ancak bu durum sürece müdahalenin önemini azaltmıyor. Tersine, mevcut ekonomik-sosyal tablo sınıf hareketine müdahale açısından önemli imkânlar yaratıyor. İmkânların doğru değerlendirilmesi ise öncelikle asgari ücret mücadelesinin anlamı ve kapsamı konusunda doğru bir bakış açısına sahip olmayı önemli kılıyor.

Genel planda bakıldığında, asgari ücret işçi sınıfının uzun yıllara varan mücadeleleriyle kazanılmış bir hak. Ancak gözden kaçırılmaması gereken başka bir husus, bunun aynı zamanda kapitalist sistemin iç işleyişi ile olan bağıdır. Kapitalizmin ortaya çıkmasından bu yana ücretlerin nasıl belirlenmesi gerektiği önemli bir tartışması konusudur. Klasik liberal iktisat teorisi daha başından itibaren ücretlerin düzeyini emeğin arz ve talebine bağlamıştır. Klasik iktisatçılar ücret artışlarının, doğal bir mekanizma sonucunda, işgücü arzının artışına ve azalışına bağlı olarak oluştuğunu, bu nedenle ücretleri hükümetlerin ya da sendikaların gayretleriyle doğal düzeyin üzerine çıkarmanın bu dengeyi bozacağını, hatta ücretleri daha da düşürücü sonuçlar doğuracağını savunmuşlardır. Lasalle’la özdeşleşen “ücretlerin tunç kanunu”, Malthus’la adlandırılan “ücret nüfus artışı ilişkisi” vb. yaklaşımların bugüne etkileri devam etmektedir. Niyet ne olursa olsun, tüm bu tartışmalar gerçekte düşük ücret düzeylerini haklı ve ücret uğruna mücadeleyi anlamsız göstermek gibi sonuçlar doğurur.

Oysa işçi sınıfı daha başından itibaren ücretlerin yükseltilmesi ve asgari bir bandın altında ücretlerin yasaklanması mücadelesi içinde olmuştur. Kapitalistler ise her zaman üretim maliyetlerinden biri olarak gördükleri işçi ücretlerini en minimum düzeye düşürecek yönelimlere girmişlerdir. Asgari ücret, 1830 ve 40’larda İngiltere’de Chartist hareketin temel

taleplerinden biridir. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sosyalist hareket bir yandan ücretli kölelik olarak adlandırdığı kapitalizme son vermek için mücadele ederken, işçi ücretlerinin yükseltilmesi mücadelesini de önemli bir mücadele alanı olarak ele almıştır.

ÜCRETİ BELİRLEYEN NEDİR?

Marksizme göre emek gücünün değeri, kendisini üretmek/yeniden üretmek için ihtiyaç olan toplumsal olarak gerekli emek zamanı ile belirlenir. Başka bir ifadeyle bu değer, emekçinin varlığını sürdürmesi için gerekli olan geçim araçlarının değeridir. Dolayısıyla, bir işçinin kendini yeniden üretmesini sağlayacak maddi ve manevi ihtiyaçlarının altında olamaz. “Emek gücünün günlük değeri, işçinin normal dayanma süresi ya da normal yaşam süresi ile insan bedenindeki hayat cevherinin bu süreye karşılık gelecek, normal ve insan doğasına uygun ölçüde harekete geçirilmesine dayanılarak bulunur”¹

İşçinin alacağı ücretin daha aşağıya çekilemeyeceği bir alt sınırının olması bu nedenle gereklidir. Ancak ücrete “maliyet” olarak bakan ve özellikle kriz dönemlerinde düşen kar oranlarını, maliyetler üzerinden telafi etmeye çalışan tek tek kapitalistler meseleye böyle yaklaşmazlar. Kapitalistin çıkarı sermaye

birikimini büyütebilmek için emek gücünün fiyatını olabilecek en alt seviyeye indirmektir. Daha fazla kar için daha az ücret kapitalistin ilkesidir. Bununla birlikte, işçilerin yaşamaya ve çalışmaya devam edebilmesi için kendini yeniden üretebilme koşullarının altında bir ücrete mahkûm bırakılması çok yönlü bir kriz demektir. Kapitalist sınıfın genel çıkarlarının temsilcisi ve ortak akli olarak kapitalist devletin asgari ücret belirleme süreçlerindeki fonksiyonu burada ortaya çıkar. Zira kapitalizmde “karın azamisi ücretin fiziksel asgarisi ve işgününün fiziksel azamisi ile sınırlıdır”² Bu sınırların ortadan kaldırılması, üretici güç olarak işçi sınıfının yıkımı manasına gelir. Bu sınır ile kapitalistin maksimum karı arasında sonsuz bir kar skalası bulunur. Bu skala içinde emek gücünün ücreti sınıf mücadelesi tarafından belirlenir.

ASGARI ÜCRET MÜCADELESİ SİYASAL BİR MÜCADELEDİR!

Asgari ücret mücadelesi, yalnızca ücretli emekçinin varlık yokluk sorunu değildir, toplumsal üretimin devamını da doğrudan ilgilendirmektedir. Tek tek kapitalistlerin çıkarlarının ötesinde bütününde içinde kapitalist sistemin çıkar ve ihtiyaçlarının savunulması zorunluluğu ve bu çerçevede devletin fonksiyonu, bu sürece siyasal bir nitelik kazandırır.

Asgari ücret yalnızca asgari ücretle

çalışanları değil, proletaryanın tamamını ilgilendirir. Çünkü hem tüm ücret merdiveni asgari ücret üzerinden belirlenir, hem de her türlü toplumsal gelir, sosyal yardım vb. için ölçüt olur. Asgari ücret vesilesiyle iki sınıf karşı karşıya gelir. Devlet iki sınıf arasında bir tampon değil, kapitalist sistemin genel gereksinimlerinin temsilcisi olarak sürecin içinde yer alır. Bu açıdan bakıldığında, asgari ücret sürecine müdahalenin dar ekonomik talep ve istemlerinin ötesinde temel sınıf ilişkilerini açığa çıkaran bir hatta ele alınması, temel sınıf ve iktidar ilişkilerini açığa çıkaran bir muhtevaya oturtulması fazlasıyla önemlidir.

Ama bunun böyle olması, asgari ücret döneminin temel talebinin “insanca yaşamaya yetecek bir asgari ücret” olması gerektiği gerçeğini değiştirmez. Zira sözkonusu olan, kapitalist sisteminin temel yapı taşlarından biri olan ücret belirlenme sürecinin bir tür sözleşmesidir. Son dönemde sık sık gündeme getirilen “asgari ücretin kaldırılması”, “bölgesel seviyeye çekilmesi” ya da “ücretlerde esnekleşme” gibi talepler bu mücadeleyi daha da önemli kılmaktadır.

Yukarıda söylediklerimizden anlaşılacağı gibi, bu süreçte “insanca yaşamaya yeten vergiden muaf bir asgari ücret” talebi sınırlı bir ücret talebi değildir. Tersine, asgari işçi ücretinin insanca yaşam koşullarına çekilmesini istemek anlamına gelir. Ücretin alt sınırını, kapitalizmin işleyişi ve yasaları çiziyor olsa da, üst sınırını sınıf mücadelesinin kendisi belirler.

Kapitalizm koşulları sürdükçe insanca yaşayabilecek bir ücret seviyesi tabii ki kendi başına insanca yaşam koşulları anlamına gelmez. Bunu böyle düşünmek, kapitalist sömürüyü ücret sorununa indirgemek anlamına gelir ki, bu tümüyle yanlıştır. Asgari ücretin insanca yaşanabilecek seviyeye çekilmesi mücadelesi, işçi sınıfının emeğinin korunması mücadelesinin temel yapı taşlarından biridir. Sınıf devrimcileri bu mücadeleye tam da bu perspektifle yaklaşır. Bu çerçevede görevlerini yerine getirirken, işçi sınıfının birliğini, örgütlenmesini ve sınıf bilincini geliştirmek için tüm çaba ve enerjilerini ortaya koyarlar.

¹ Karl Marx Kapital 1.Cilt, s.502

² Karl Marx, Ücretli Emek ve Sermaye, Ücret, Fiyat ve Kar

Virüs değil, AKP-MHP rejimi öldürüyor...

Yaşam hakkının ihlali sınıfsal bir sorundur

Kapitalist sistemin bekçileri tarafından on yıllardır işçi ve emekçilere söylenen sayısız yalan vardır. Ancak bunlar içerisinden en bilindik olanı kuşkusuz “aynı gemideyiz” aldatmacasıdır. İşçi ve emekçilerin alınteri ve kanı üzerinden palazlananların emekçiler ile aynı ortak çıkarları ve aynı amaçları olduğunu iddia etmek gülünçtür. Ne var ki, iktidar hiçbir dönem bu eski yalana başvurmadan geri kalmıyor. Pandeminin dünyada etkisini göstermesi ile beraber başvurulan yalanların başında gelen bu teranenin ifşa olması elbette gecikmedi.

Hatırlanacağı üzere pandeminin resmi olarak ülkede görüldüğü tarihe kadar “Türk geninin mucizelerine” dair efsaneler medyada yer aldı. Toplum, korona vakalarını gösteren kıpkırmızı dünya haritasının ortasında yer alan, tüm ulaşım yollarının açık olduğu Türkiye’de korona vakasının olmadığına inandırılmak istendi. İnkâr taktiğini uygulayan iktidar artık gerçekleri gizleyemez duruma geldiğinde ise “ilk vaka” haberini paylaştı.

Ölümlerin başlaması ile birlikte inkâr yerini çarpıtmaya bıraktı. İşte bu noktada devreye kadim kurtarıcı girdi. “Aynı gemideyiz” yalanları eşliğinde korona virüsün sınıfsal ayırım gözetmediği, herkesin sorunu olduğu ve hep birlikte üstesinden gelineceği dillere dolandı. Öyle ki, sermayeye vergi indirimleri yapılırken ve emekçiler kısmi çalışma ödeneği ile asgari ücretin altında bir ücretle çalıştırılmaya başlanmışken, bir de bağış adı altında emekçilerden paralar toplandı. Evde kal çağrıları yapılmaya başlanmış ama diğer yandan işçi ve emekçilerin fabrikalara gidebilmesi için özel izinler çıkarılmıştı.

İlk aylardaki göstermelik önlemlerin ardından, yaz aylarında turizm sektörü başta olmak üzere sermayenin ihtiyaçları toplum sağlığının önüne konularak yetersiz olan kısıtlamalar toptan kaldırıldı. Artık o tarihten sonra işçi ve emekçilerin hayatı formaliteden de olsa korunmaktan vazgeçilmiş ve toplumun büyük bir çoğunluğu ölüme terk edilmişti. İnkârla başlayan süreç aldatmacalarla ve riyakarlıkla sürdürüldü, sürdürülmeye devam ediliyor.

RIYAKARLIKTA “USTALIK DÖNEMİ”

Ancak iktidar her defasında riyakarlıkta kendi sınırlarını aşmasını bildi.

Topluma yalanlar söylerken, kendi yandaşlarını, ailelerini ve yakınlarını koruma altına aldı. Hatırlanacağı üzere zorunlu karantinaya alınanları taşıyan otobüslerin önü kesilerek bürokratların çocukları karantina uygulamasından “kaçırıldı.” Devamında ise iş ifrata vardırıldı. İşçi ve emekçiler korona testi yaptıramazken AKP’li bürokratların düzenli test oldukları ortaya çıktı. Tam da aynı dönemde salgınla mücadelede ön cephede mücadele eden sağlık emekçilerinin temel taleplerinden biri yaygın ve düzenli test yaptırmak iken, hakların ve olanakların yalnızca ayrıcalıklı bir zümreye uygulandığı görülmüş oldu.

Sadece salgın değil, pandeminin derinleştirdiği ekonomik krizle de boğuşan işçi ve emekçiler gizlenen ölüm vakaları ve her geçen gün düşen alım gücünün belirsizliği ve çaresizliği içerisinde yaşama tutunmaya çalışıyor. İktidarın tüm desteğini sermayeye sunduğu, üstüne üstlük işçi ve emekçilerden para toplamaya çalıştığı günlerde, emekçiler devletten gelecek yardımdan ya da alınması gereken önlemlerden umudunu kesti. Tek umut olarak ufukta görülen aşı ise yeni tartışmalara yol açtı. Aşı çalışmaları üzerine yaşanan son gelişmeler iktidarın riyakarlıkta ustalık döneminde olduğunu gösterdi.

AŞIDA DA ÖNCELİK AKP’LİLERDE

Aşının güvenlisi ve etkisini değil ucuzunu arayan iktidar, henüz tüm onaylardan geçmemiş olan bir aşının siparişini vermekle övündü. Aşı piyasasında yer edinme telaşı, aşı temin etme yarışına dönüşürken Çin kaynaklı aşının Türkiye’de deneneceği üzerine haberler gündeme geldi. Çernobil vakasının ardından çay içen bakanlar misali ilk önce sağlık bakanının aşı olacağı söylenerek topluma “güven” verilmeye çalışıldı. Şaibeli aşı üzerine yapılan tartışmalar daha soğumamışken aşının tüm topluma nasıl uygulanacağı sorunu gündeme geldi. Önce sağlık emekçileri ile yüksek risk grubunda yer alan kişilere aşı yapılmasına dair bir mutabakat olduğu öğrenildi. Fakat bu iyi niyetli dileklerin iktidarın riyakarlığı ile bozulması çok sürmedi. Henüz Türkiye’ye gelmediği söylenen aşının Erdoğan ve müritlerine yapıldığı ortaya çıktı. Tıpkı, koronavirüs testine ulaşamayan işçi ve emekçiler hastanelerde test sıralarında beklerken, test yapılan işçiler ailesinin yanına ve fabrikaya geri gönderilirken AKP’li bürokratların düzenli test yaptırmaları gibi, bu sefer de aşı olanağından ilk yararlananlar Saraydakiler oldu. Sağlık Bakanı Koca’nın, aşının Çin’de eczanelerde satıldığını ve

isteyenin temin edebileceğini söylemesi iddiaları doğruladı. Yani yine parası olan yaşama hakkını satın almış oldu.

AKP, YAŞAM HAKKINI İHLAL EDİYOR

Pandeminin ilk aylarında dile getirilen virüsün zengin-fakir ayırımı yapmadığına dair aldatmacaya geri dönelim. Aradan geçen bir yıl göstermiştir ki, salgının yayılması ve yaşanan ölümlerin gerisinde kapitalist sistemin kendisi yer almaktadır. Yukarıda verilen örnekler, salgın sürecinde sınıfsal ayrımların daha da belirginleştiğini göstermektedir. İktidar tarafından alınmayan her önlem gibi kullanılan her ayrıcalık da işçi ve emekçilerin yaşam hakkının ihlalidir. Pandemi ile mücadelenin tüm insanlık yararına değil de ayrıcalıklı bir zümre adına yürütülmesi sınıfsal bir tutumdur. Yaşanan bu olaylar işçi ve emekçilerle birlikte yol alındığı iddia edildiği gemide can yeleklerinin zenginlere, iktidarın yandaşlarına verildiğini göstermektedir. Kapitalist sistemin temsilcileri ve bekçileri çoktan gemiyi terk etmiştir. İşçi ve emekçiler salgın okyanusunda yol almaktadır. Hiç şüphesiz bu karanlık sulardan kurtulmanın yolu, işçi sınıfının örgütlü mücadele ile dümeni eline almasından geçmektedir. Ölüme terke edilen işçi ve emekçilerin yaşam hakkını savunabilmesi de buna bağlıdır.

Diyanetin 'yağmur duası' sahtekarlığı

Pandeminin tablosu günden güne ağırlaşıyor. Algı yönetimi ile geçiştirilen pandemi sürecinin en ağır yükünü işçi ve emekçiler taşıyor. İşçiler, ücretsiz izin saldırısı ve işsizlik sopası altında günde 39 TL'ye yaşamaya mahkûm ediliyor. Sağlık emekçileri ise her gün ağırlaşan çalışma koşulları altında tükeniyorlar. Esnaf, müzisyen, kafe-bar çalışanları göstermelik kısıtlamalar nedeniyle geçinmiyor. Alınan önlemler ise salgından korunmanın çok uzağında. Ekonomik kriz ve salgın toplumun her kesimini fazlasıyla etkisi altına almış durumda.

Toplum salgının çok yönlü sonuçları ile boğuşurken diyanetin gündemi 'yağmur duası' oldu. Diyanet İşleri Başkanlığı, son dönemde ülke genelinde yaşanan kuraklık sorununa karşı cuma namazı sonrası bütün camilerde yağmur duası okunması kararı aldı. DİB'in zamanlaması ise manidar oldu. Zira DİB, meteorolojinin hava tahminlerini fırsata çevirerek bir kez daha dini istismar etmeyi

amaçlıyordu. Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı! 81 ilde camilerden yapılan 'yağmur duası' sırasında doğa DİB'in fırsatçılık yapmasına izin vermedi. Yağış hesaplanandan bir gün önce başladı ve yağmur duası şemsiyeler altında okundu.

Diyanet İşleri Başkanlığı, rejimin istekleri doğrultusunda gündemi oyalama ve hedef saptırma konusunda her zaman sağlam ve kullanışlı aparat olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda din istismarı ve

Ortaçağ'dan kalma ideolojinin yayılmasında da AKP'nin fetva kurumu olarak özel bir rol oynamaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yağmur duası için harekete geçmesi ise, Ortaçağ artığı zihniyetin içine düştüğü sefaleti bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Bu sahtekarlık, diyanetin ilk kepazeliği değil elbette. Daha önce DİB Başkanı Ali Erbaş, İzmir depremi ile ilgili ilahi çözümlerle bulunmuş ve şöyle de-

mişti: "Esasında deprem afeti bize hem dünya için, hem de ahiret için bir uyarıda bulunuyor. Deprem, kıyametin bir örneğidir, alıştırmadır."

İktidarın baroları bölme saldırısı da yine Erbaş'ın baroları hedef göstermesi ile başlamıştı. Erbaş'ın LGBTİQ+ bireyleri hedef göstermesine tepki göstererek açıklama yapan Ankara Barosu hakkında, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma açılmıştı. Bunun üzerine baroların bölünme sürecinin startı verilmişti.

AKP iktidarının doğanın dengesini alt üst eden rant/talan projeleri, ağaçların ve ormanların kontrolsüz biçimde yok edilmesi kuraklığın asıl nedenleridir. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından çözüm olarak gündeme getirilen yağmur duası ise iktidarın talan politikalarının manipüle edilmesini amaçlamaktadır. DİB'in son pespayeliği rejimin ne denli kokuşmuş bir noktaya geldiğini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

19 Aralık'ta kırıldık ama eğilmedik!

Habip yoldaş Ulucanlar Katliamı'ndan önce bir yazısında saldırılara karşı dik durup belki kırılacak ama asla eğilmeyeceklerini yazmıştı. Söz belki başkasının ama ben ilk olarak Habip yoldaştan duydum ve pratiğiyle de birebir örtüştüğü için onun sözü olarak değerlendiriyorum.

19-22 Aralık saldırısında 20 hapishanede devrimci tutsaklar kırıldı ama eğilmedi. Sermaye devletinin hedefi tutsaklara boyun eğdirmektir, teslim almaktır. Saldırılı tutsakları F Tipi "5 yıldızlı" hücrelere koymakla sınırlandırmak, siyasal miyopluk olur. Kuşkusuz sermaye devletinin ilk hedefi tutsakları hücrelere koymaktır. Bu yanı sıra başarılı da oldu. Ama asıl hedef tutsakları, tutsaklar şahsında devrimci mücadeleyi teslim almaktır. Devrimci tutsaklar sermaye devletinin saldırısındaki asıl hedefine ulaşmasını canları pahasına engelledi.

Saldırının üzerinden 20 yıl geçti ama sermaye devleti bu hedefine ulaşamadı, ulaşamayacak da...

SALDIRIYA İÇERDE HAZIRLIKLIDIK AMA DIŞARISI HAZIRLIKLILIK DEĞİLDİ
19 Aralık öncesi taleplerimiz büyük

bir oranda karşılanacakmış gibi bir hava estirilirdi. Televizyondaki, gazetelerdeki haberlere baktığımızda biz ölüm orucu direnişçileri bile sorun bugün yarın çözümler diye bir beklentiye girecek durumdaydık. Ama sürekli uyarılıydık: Rehavete kapılmayın, her an saldırı olabilir!

20 hapishaneye eş zamanlı saldırıların düşünmüyorduk. Ama her hapishane kendi özgülünde saldırıya hazırlıydı. Bu hazırlık elbette moral açıydandı.

Dışarıda ise saldırı beklenmiyordu. Ne moral ne teknik olarak hazırlıklı değildi dışarı. 19 Aralık sabahı sadece 20 hapishaneye değil, dışarıda da eylemlerde öne çıkan isimlerin kaldıkları yerlere saldırılar gerçekleştirildi. Geniş bir kitle üzerinde gözaltı terörü estirildi. Bu yüzden saldırıya karşı yapılan eylemler yine devlet terörüne uğradığı gibi, eylemlere katılım da sınırlı kaldı.

Belli bir süre sonra aynı kitlelilikte olmasa bile aynı yoğunlukta eylemler gerçekleştirilebilseydi 19 Aralık'ta dışarıda yaşanan sıkıntıyı sadece teknik bir sorun olarak değerlendirebilirdik. Ama 21 Mart 2001'de Cengiz Soydaş ölüm-süzleşene dek dışarıda neredeyse hiç eylem yapılmadı diyebiliriz. Cengiz'in ölümsüzleşmesiyle birlikte eylemler artacağı yerde, neredeyse sönümlendi. Bu da moral olarak saldırıya hazırlıksız yakanıldığının göstergesi sayılabilir.

Bu moral erozyonu içeriye de yansıdı. Ama asla devrimci tutsaklar genel olarak teslim olmadı. Evet kan kaybı, dökülmeler oldu. Ama devrimci irade teslim alınamadı.

19-22 ARALIK SALDIRISI HALA DEVAM EDİYOR

19-22 Aralık saldırısının esas hedefi tutsakları teslim almaktır. Tutsaklar teslim olmadı; kırıldı ama eğilmedi. Aradan 20 yıl geçmesine karşın sermaye devleti tutsakları teslim alamadı. Bu yüzden hapishanelerde tutsaklara dönük saldırılar artarak devam ediyor.

Pandemi sürecinde AKP-MHP iktidarı salgını hak gasplarının bahanesi

haline getirdi. Hapishanelerde de hak gaspları tüm mahpuslara yönelik arttı. Bununla beraber mide bulandırıcı bir tüccarlık söz konusu. Hijyen ve temizlik malzemeleri kantinde fahiş fiyatlarla mahpuslara satılıyor.

Hapishanelerdeki bu genel saldırı söz konusu devrimci-ilerici tutsaklar olduğunda daha da yoğunlaşıyor. Tutsakların tedavi hakkına erişimini engellemek, sürece yayılan bir katliamdır. Pandemi sürecinde tutsakların hastaneye götürülmeleri bile engelledi. Daha önce de olan ters kelepçe, kelepçeli muayene, tek kişilik ring dayatmaları devam ediyor. Tutsaklara yönelik bu dayatmaların tek bir anlamı var: Ya bu dayatmalar karşısında eğil, en azından muayene ol, ya da muayene dahi olmadan kırıl.

Tutsaklar bu dayatmalar karşısında da teslim olmuyor. En insani ihtiyaçlar bile teslim olmayan tutsaklara sağlanmıyor.

Özcesi 19-22 Aralık'taki saldırı biçimi ve şiddetiyle aynı olmasa da hala devam ediyor. Saldırının devam etmesi bile tutsakların teslim olmayıp, direndiğini gösteriyor.

2000 ÖLÜM ORUCU DİRENİŞÇİSİ MUHARREM KURŞUN

Yeni Maraşlar olmasın diye, kavga ateşini harlayalım!

Tanıktır ulu çınar ağaçları, hırçın dallar, sert kayalar... Tanıktır, zulme, katliamlara, acılara... Dile gelse kanla sulanmış topraklar, bugüne kadar iktidara gelmiş tüm kan emicilerin, iktidarlarını ilelebet sürdürmek amacıyla halkı nasıl da katlettiğini söyleyecektir. Dersim'den Maraş'a, Çorum'dan Sivas'a daha nice yerde yaşanan katliamlar, hala hafızalarda...

Kurulduğu günden bu yana Türk sermaye devleti, çıkarlarına ters düşen her kesimi yok etmek amacıyla hareket etti. Kürdü Türklerle, Sünniyi Aleviyle karşı karşıya getirerek, halkları, inanışları, farklı yaşamları birbirine düşman etti. Yarattığı bu suni ayırmı da bugün hala kârına kâr, zenginliğine zenginlik katarak, kan emici misyonunu yerine getirmeye devam ediyor.

MARAŞ'IN KATİLİ SERMAYE DEVLETİ!

Resmi rakamlara göre 104, katliamı yaşayanlara göre 111 canın yaşamını yitirdiği Maraş Katliamı, bundan tam 42 sene önce 19 Aralık'tan 25 Aralık gecesine kadar süren, devlet eliyle gerçekleştirilmiş bir katliamdı. Bu katliamda binin üzerinde Alevi yaralanmış, 552 ev ve 289 işyeri tahrip edilmiş, yakılmıştı. Katliam yaşanırken, o dönem iktidarda olan CHP hükümeti ne yapıyordu? Elbette katliam esnasında eli böğründe yaşananları izledikten sonra katliamın faillerini (devleti) korumaya, aklamaya çalışıyordu. Maraş katliamı sırasında kolluk güçleri sırta kadem basmış, daha sonraları MİT ve CIA'nın katliamla ilgili planlar yaptığı tüm çıplaklığı ile ortaya çıkmıştı. Katliam bite-ne kadar ortada olmayan kolluk güçleri, katliama yönelik oluşan tepkileri bastır-mak için harekete geçme konusunda hiç

vakit kaybetmedi, Alevi emekçilerinin yaşadığı mahalleleri tanklarla kuşattı, Alevilere yönelik gözaltı teröründe sınır tanımadı. Yani her zaman olduğu gibi önce kontrgerilla, ardından devletin resmi görevlileri faşist saldırılara tam destek vermişlerdi.

ÇİÇEK SINEMASI'NDA KURGULANAN FAŞİST PROVOKASYONUN

19 Aralık 1978 yılında Maraş'taki Çiçek Sineması'nda, devrim ve sosyalizm düşmanlığı yapan "Güneş ne zaman doğacak?" adlı film gösterime girer. Filmin gösterimi esnasında bir ses bombası patlatılır. Tetikte bekleyen faşistlerin şefleri, bombayı komünistlerin patlattığı yalanını propaganda eder. Böylelikle planlanan katliam için ortam hazırlanmış olur. Ardından binlerce faşist sokaklara dökülür. Faşistler kitlenin öfkesini artırmak için "Komünistler, Allahsız Aleviler şehir suyuna zehir kattılar" şeklinde propaganda konuşmaları yapar. "Kanımız aksa da zafer İslam'ın" sloganı eşliğinde Cumhuriyet Halk Partisi binasına saldıran faşistler binayı talan eder.

19 Aralık'ta başlayan saldırılar, 20 Aralık'ta da sürer. Alevilerin oturduğu bir kahvehane bombalanır. 21 Aralık'a ge-

lindiğinde, TÖB-DER üyesi iki öğretmen Hacı Çolak ve Mustafa Yüzbaşıoğlu katledilir. Sermaye devleti cenazeyi de kana bulamak için sivil faşistleri devreye sokar. Bağlarbaşı Cami imamı Mustafa Yıldız, Cuma vaazında halkı saldırıya yönelten konuşmalar yapar. İmam yaptığı konuşmada şunları söyler:

"Oruç tutmak, namaz kılmakla hacı olunmaz, bir Alevi öldürsen beş sefer hacca gitmiş gibi sevap kazanırsın. Bütün din kardeşlerimiz hükümete ve komünistlere, dinsizlere karşı ayaklanmalıdır."

Devletin tam desteğini alan faşistler harekete geçer. Faşistler öğretmenlerin cenazelerine yönelik olarak "Komünistlerin ve Alevilerin cenaze namazı kılınmaz" şeklinde konuşmalar yapar. Tüm baskı ve tehditlere rağmen on bin emekçi cenaze törenine katılır. Faşistlerin öncülüğünde harekete geçen gerici grup ise devrimci öğretmenlerin cenaze kortejinde yer alan emekçilere saldırır. Bununla yetinmeyip, Alevilere yönelik işyerlerini ve evleri talan edip, işyeri ve evlerinin duvarlarını faşist MHP ve Ülkü Ocakları yazılarıyla donatırlar. Devamında ise Maraş'ı sokak sokak, ev ev gezerek "komünist Aleviler silahlı saldırılarda bulunacaklar" yalanını tüm Maraş'a ya-

yarlar. 23 Aralık'ta ise katliamın çağrısı Belediye hoparlörlerinden ve Ulucami minarelerinden yankılanır. Alevilerin Sünnileri öldürdüğü yalanı tüm Maraş'a duyurulur. "Müslümanlar hazır olsunlar" denilerek katliam çağrısı yinelenir. Yörükselim, Serintepe, Mağarah ve Yenimahalle semtlerinde oluk oluk Alevi kan akıtılırken, Alevilerin evleri uzun menzilli silahlarla taranır.

KATLIAM, İLERİCİ, DEVRİMCİ, MUHALİF HER SESE YÖNELİKTİR!

Maraş Katliamı, 12 Eylül öncesi yükselen devrimci kitle mücadelesine ve bu mücadelenin bir parçası olan Alevi emekçilere yönelik sermaye devleti tarafından planlanmış bir katliamdır. Maraş Katliamı, sermaye devletinin tehdit olarak gördüğü her kesime yönelik bir gözdağıdır aynı zamanda.

DERSİM, MARAŞ, ÇORUM, SİVAS... HESAP SORMAK İÇİN MÜCADELEYE!

Tarihi katliamla yoğrulmuş olan eli kanlı Türk sermaye devleti, bu geleneğini sürdürmeye devam ediyor. Geçmişte olduğu gibi bugün de emek sömürüsü üzerine kurdukları saltanatlarının harcı emekçilerin kanlarıyla karıyorlar.

Yaşanan katliamlar dün gibi hala hafızalarımızda canlılığını koruyor. Katliamların hesabını sormak için, eli kanlı sermaye devletini yıkarak insanlığın kurtuluşunu sağlayacak olan sosyalizm mücadelesini büyütme hala güncel ve yatkın bir görev olarak önümüzde duruyor. Maraş Katliamı'nın 42. yıldönümünde bu görevi bir kez daha hatırlatarak, tüm işçi ve emekçileri insanlığın kurtuluşu mücadelesinde yerini almaya çağırıyoruz.

P. SEVRA

Sermayeyi salgından korumaya devam

Kabine toplantısının ardından AKP şefi Tayyip Erdoğan açıklamalarda bulundu. Ekonomi başta olmak üzere dış politika alanındaki gelişmelere kadar pek çok konuya değinen AKP şefi, açıklamasının büyük bölümünü ekonominin toparlandığına dair iddialarına ayırdı.

Burjuva iktisatçıların dahi güvenilir bulmayarak eleştirdiği TÜİK'in işsizlik istatistiklerine atıfta bulunan T. Erdoğan "istihdam yarattıklarını" iddia etti. "Büyüme", "istihdam", "yatırım" için

önlem aldıklarını söyleyen AKP şefi, bir kez daha "üretim çarkları durmayacak" vurgusu yaptı.

AKP şefinin bu vurguları, pandemi politikalarının esasını da bir kez daha gözler önüne serdi. Zira sermaye iktidarı ve AKP-MHP rejimi, salgının yarattığı krizle birlikte işçi-emekçileri ya fiilen iş-

sizliğe ve sefaletle mahkum ediyor; ya da fabrikalarda, işyerlerinde göstermelik "önlemler" eşliğinde ölümüne sömürüye maruz bırakıyor.

"ESNAFA DESTEK" DİYE SERMAYEYİ KORUMA PAKETLERİ

Açıklamasında salgınla ilgili de konu-

şan AKP şefi, süreci "şeffaf" bir şekilde yürüttüklerini iddia etti. Salgınla ilgili "esnafa destek paketi" diyerek sermayeyi salgından koruma önlemleri açıklayan AKP şefi sermayedarlar için stopaj, KDV indirimlerinin süresini uzattıklarını açıkladı. Kiralardaki ertelemelerle turizm sektörüne 925 milyon lira katkı yaptıklarını söyleyen Erdoğan, "Önümüzdeki 3 ay boyunca esnafımıza toplamda 5 milyar TL destek sağlamayı planlıyoruz" dedi.

Kapitalizme ve salgının faturasına karşı mücadeleyi büyütelim!

Salgın hastalık kötüdür ancak bu salgına kapitalizm koşullarında yakalanmak daha da kötüdür. Şu anda dünya ölçeğinde yoksullar bu acı gerçeği her yönüyle yaşıyor. Çünkü kapitalizmde “normal” şartlar altında sağlık bir sektöre dönüştürülmüş, koruyucu-önleyici olmak yerine, ne kadar hasta o kadar para denklemi üzerinden, “tedavi” etmeye odaklanmıştır. Yine aynı denklem gereği tedavi hizmetlerinden parası olan parası yettiği kadar faydalanabilmektedir. Bu nedenle sadece Türkiye’dekiler değil, dünya nüfusunun çoğunluğunu oluşturan yoksullar bu hizmetlerden faydalanamamaktadır. Basit önleyici tedbirlerle geçebilecek hastalıklar nedeniyle ne yazık ki çok fazla ölüm yaşanabilmektedir.

İşte böylesi bir tabloda pandemi gerçeği ile karşılaşmak en kötü senaryolara hazır olmak demektir. Nitekim geçtiğimiz Mart ayından beri yaşananlar bunu gayet net gösterdi. Kapitalist sağlık anlayışının büyük bir salgın karşısında toplumu korumakta ne denli isteksiz ve yetersiz olduğu daha net görüldü.

İlk zamanlarda “sınıf tanımayan” bir virüs argümanı sermaye için işlevsel görülse de yaşanan süreç, en çok etkilenen ve yıkıma uğrayanların yoksul işçi ve emekçiler olduğunu gözler önüne serdi. Türk sermaye devleti bu süreçte göstermelik önlemler alarak göz boyamaya, salgından fırsat devşirmeye, oldukça sırtan sahte başarı hikâyeleriyle emekçileri oyalamaya çalıştı. Önce ölüm ve vaka rakamlarını düşük tutarak, son günlerde de aşı için çeşitli tarihler vererek bu oyuna devam ediliyor. Ayrıca bu süreci baskı ve yasaklamaların bahanesi haline getirerek sermayenin çıkarları doğrultusunda kullanıyor.

Sermaye devleti, diğer doğal felaketlerde olduğu gibi böylesi bir salgın için derhal uygulamaya geçireceği bir acil

eylem planından yoksundur. Tüm toplumu hedefleyen büyük ölçekli koruyucu tedbirler içeren planlama yapmaları gerekenler, kendilerine düşen görevlerin üzerini örtme hesabıyla hareket etmeye devam ediyorlar. Üretim alanlarında milyonları iç içe çalışmaya mecbur bırakanlar, “evde kal” çağrılarıyla topu insanlara atıp, maske gibi kişisel koruyucu malzemeye işlevinin sınırlarını aşan bir anlam yüklüyorlar. Emekçiler, maskeleri takmadığı için salgının esas suçlusunu ilan ediyor. En son açıklanan sokak kısıtlamaları ve yasaklamaları ise yine bu çerçevede görüntüyü kurtarmaktan ibarettir.

Salgın karşısında halk sağlığı korumak isteniyorsa sorunun mahiyetine göre ya kaynağından çözerek daha yayılmadan önlemek gerekiyor ya da en aza indirmek için yol ve yöntem geliştirmek. Örneğin, böylesi bir salgında ihtiyaç duyulan karantınaysa bunun koşullarını sağlayacak bütçeyle birlikte planlamalar hazırda bekletilmelidir. Yayılımı önleyecek, riski azaltacak büyük ölçekli tedbirlerle birlikte, bireylere düşen maske gibi koruyucu malzemelerin işlevinden bir karşılık alabilirsiniz. Zira kişisel koruyucu

malzemelerin işlevleri bellidir, tek başına etkileri sınırlıdır.

Öte yandan emekçilere “bir fedakârlık sınavındayız” denilmektedir. Ne patronlar ne de devlet fedakârlık adına hiçbir şey yapmamaktadır. Oysa fabrikalarda çalışma saatlerinde hiçbir değişiklik ya da ücret artışı yapılmadan işçi ve emekçilerden maske takarak “normal” hayata devam etmeleri beklenmektedir. Bilimsel olarak bir maddenin zararlı etkisi, maruz kalınan dozajla ve maruziyet süresiyle yakından ilgilidir. Hastalık yapıcı etkenler de bu şekilde etkilerini artırmaktadır. İşçi ve emekçiler gerek işte gerekse işe giderken kullandıkları servis, toplu taşıma aracı gibi yerlerde farklı taşıyıcılarla karşılaşarak her gün büyük bir risk almaktadır. Bu tabloda maske gibi kişisel koruyucu malzemenin faydası sınırlıdır. Özellikle sık değiştirilmesi gereken maskelerin gün boyu taşındığı düşünülürse yarardan çok zararı olacağı açıktır. Patronları ürkütmemek için yüzlerce işçinin iç içe çalıştığı fabrikalar virüsten azade mekânlar gibi gösterilmiş ne çalışma saatlerinde değişiklik olmuş ne ciddi denetimler gerçekleştirilmiştir. Bunun yeri-

ne yine patronların yararına ücretsiz izin uygulamaları ya da esnek çalışma yaygınlaştırılmış, bir kez daha işçi sınıfı hak kaybına uğratılarak bir kriz daha fırsata dönüştürülmüştür. Patronlar büyük teşviklerden, vergi indirimlerinden yararlanmış, çarkların patronlar için dönmesi sağlanmıştır. Sonuçta pandemi sürecinde sadece Covid-19 tehlikesi değil, işsizlik, yoksulluk, hayat pahalılığı ve gelecek kaygısı da artmıştır.

İşçi ve emekçiler bu sorunlarla uğraşırken maske takmıyorlar, evde kalmıyorlar diye sorumlu ilan edilmektedir. Kendilerini evde izole edebilme imkânı olanların şanslı olduğu, diğerlerinin ise işinin şansa bırakıldığı bir süreç yaşanmaktadır. Çarklar dönmeye devam etsin, gerisi teferruat denilmiştir.

Sermaye ve devleti, karşısında işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü tepkilerini yeterince göremedikleri için oldukça rahatlar. Oysaki pandemi gerçeği toplumun büyük çoğunluğunun taleplerini ortaklaştırmaktadır. Fabrikalarda, işyerlerinde “virüs mü, açlık mı?” ikilemiyle iç içe yaşayan emekçiler için insanca yaşama ve çalışma talebi kendini dayatmaktadır. Her açıdan geleceksizleştirilen gençliğin talepleri, yaş ayrımcılığına uğrayan ve toplumun dışına itilen emekçilerin talepleri, pandeminin neden olduğu sorunların çok yönlü etkisini yaşayan kadınların talepleri ortaklaşmaktadır.

İşçi sınıfı ve emekçiler ortak mücadele talepleriyle seslerini yükseltmedikçe salgının yıkımı, ekonomik krizin acı reçeteleri sırtına yüklenmeye devam edecektir.

Ekmekçiöğulları fabrikasında direniş

Çorum’da bulunan Ekmekçiöğulları Metal Fabrikası’nda, Birleşik Metal-İş’e üye oldukları için işten atılan ve direnişe geçen işçilerin mücadelesi ikinci haftasında fabrika önünde devam ediyor.

Birleşik Metal-İş Sendikası sosyal medya hesabında işçilerin konuşmalarını yayınladı. İşçilerin çağrısı şu şekilde:

“Çorum #Ekmekçiöğulları işçileri anlatıyor: #Haklarımız için sendikaya üye olduk. Sendi-

kaya üye olduktan sonra retina beni okumadığı halde iş başı yapmak için fabrika gittik. #İş akdimiz feshedildi. #Sendika daha iyi çalışma koşulları için üye oldum.”

“Söz sırası; işçi de... “Görevim bekçilik olmasına rağmen bekçilik dışında da iş yaptırıyorlardı. Vardiyalarda yemek dağıtıyordum. Temizlik bulaşık gibi işler de üzerimizdeydi. Daha iyi şartlarda çalışabilmek için sendikaya üye olduk”

“14 bin taşeron işçisi adına direniyoruz”

PTT bünyesinde taşeron işçisi olarak çalışan ve sendikalaştıkları için ücretsiz izin ve işten atılma saldırısı ile karşılaşan işçilerin direnişi sürüyor. PTT-Sen kurucu üyesi ve direnişçisi Burhan Tan ile taşeron çalışma koşullarına ve direniş süreci üzerine konuştuk.

-PTT’de taşeronda çalışan işçiler olarak sendikaya üye olduğunuz için ücretsiz izin ve işten atılma saldırısı ile karşılaştınız. İlk olarak PTT’de çalışma koşullarını anlatır mısınız?

Biz PTT’de İHS (İdari Hizmet Sözleşmeli), taşeron ve kadrolu olmak üzere üç kısımda çalıştırılıyor. Biz taşeron olarak çalışıyoruz. Türkiye’de 14 bin taşeron çalışan PTT işçisi bulunmakta. Aldığımız ücretten yaptığımız işe kadar kadrolu çalışanlara göre farklı koşullara sahibiz.

-Pandemi sürecinde ağır çalışma koşulları altında çalıştınız. PTT’de pandemi süreci boyunca önlemler alındı mı, taşeronda çalışan işçilerin çalışma koşullarını anlatır mısınız?

Pandemi sürecinde kısmi önlemler alındı. Maske ve eldivene ulaşmakta zorlandık. Hijyenik olarak bunların dışında hiçbir şey yapılmadı. Pandemi başladığından bu yana biz özveriyle çalıştık. İşler akmasın diye idari izindeki arkadaşlar bile geri çağırıldı. İş yükümüz arttı. Sağlık emekçileri gibi bizim de çalışma saatle-

rimiz uzadı. Cumartesi- pazar, sabah-akşam çalıştık. Bizim çalışma koşullarımız çok zor. Her yerde söylemeye devam edeceğim. PTT’de 10 kalem iş var bunun 9’unu taşeron işçisi yapıyor. Kargo dağıtım, tebligatlar, banka kartları... Bu iş yükünün hepsi taşeron işçisi üzerinde.

-Örgütlenme süreciniz nasıl başladı, nasıl ilerledi? Direnişe nasıl karar verdiniz?

Biz 1,5 yıl önce İstanbul’da birbirini hiç tanımayan 6-7 arkadaş ufak bir odada sendikamızı kurduk. Başka seçeneğimiz yoktu, var olan sendikaların bize bir faydası yoktu. İşkolu farklılığından dolayı PTT Kargo Sen ve PTT-Sen olmak üzere iki bağımsız sendika kurduk. Şu an 14 bin

taşeron işçisinden 4500’e yakın üyemiz var. Yetkimizi aldık, toplu sözleşme sürecindeyiz. Avrasya A.Ş.’nin itiraz etmesi üzerine yetki mahkememiz sürüyor. 22 Aralık’ta görülecek.

Şoför arkadaşlarımız iller arasında üye çalışması yürütmede önemli bir rol oynadı. Üyelikte önemli bir diğer faktör de sosyal medya oldu.

Biz sendikalaştığımız için mobbinge uğradık. Yer ve iş değişikliği ile karşı karşıya kaldık. Bunun dışında sürekli işten çıkarma tehdidi altındaydık. İşten çıkarıldık, direnmeye karar verdik. Kazanana kadar direnmeye devam edeceğiz.

**“DİRENMEKTEN BAŞKA BİR YOL YOK”
-Ücretsiz izin ve işten atılma saldırı-**

risına karşı Sinbo işçileri, Ekmekçioğulları işçileri ve PTT işçileri direniş yolunu seçti. Ücretsiz izin saldırısına ve hak gasplarına karşı başka neler yapılabilir?

Şu anda işten çıkarmadan önce ücretsiz izin devreye sokuluyor. Bizim arkadaşlarımızdan da 5 kişi ücretsiz izne çıkarıldı, 5 kişi işten çıkarıldı.

Ücretsiz izin, işverenin elinde bir koz. İşveren 29. koddan ücretsiz izne çıkarak işsizlik parası ve kıdem tazminatı alınmasının da önüne geçiyor.

Bu saldırılara karşı diğer direnen arkadaşlarımız gibi direnmekten başka bir yol yok.

-Asgari ücret görüşmeleri sürüyor. Bu konuda ne söylemek istersiniz?

Asgari ücret bu ülkenin kanayan yarısı. İşçilere değer verilmiyor. Açlık sınırının altında yaşıyoruz.

Bu ülkenin işçileri olarak insanca yaşamı hak ediyoruz. İnsanca yaşama yetecek asgari ücret istiyoruz.

-Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Eylemimiz ve direnişimiz sürüyor. PTT’de taşeron çalışan 14 bin arkadaşımıza seslenmek istiyorum: Gün bugündür. Bu dava sadece bizim değil, tüm işçilerin davasıdır. Taşeronun kaldırılması için mücadeleyi büyütelim.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

‘Sermaye komisyonu’ asgari ücret gündemiyle toplandı

‘Asgari Ücret Tespit Komisyonu’ adıyla anılan ancak ‘sermaye komisyonu’ olarak çalışan oluşum ikinci toplantısını gerçekleştirdi. Covid-19 salgını tedbirleri gereği çevrim içi yapılan toplantıya TİSK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) ev sahipliği yaptı. Çalışma Genel Müdürü Nurcan Önder başkanlığında toplanan komisyonda, kapitalistler heyetine TİSK Genel Sekreteri Akansel Koç, ‘işçi heyetine’ ise Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Nazmi İrgat başkanlık etti.

2021 yılında geçerli olacak asgari ücreti belirleme görüşmeleri kapsamındaki ikinci toplantısını gerçekleştiren komisyon, TİSK heyetinin görüş ve önerilerini dinledi.

rilerini dinledi.

Kapitalistler adına konuşan Akansel Koç, bir yığın laf etse de, Covid-19 salgını koşullarına vurgu yaparak, asgari ücretin sefalet ücreti olarak kalmasını istediklerini şu sözlerle dile getirdi.

“Covid-19 önlemleri nedeniyle hizmetler sektöründe faaliyet gösterenler başta olmak üzere, birçok işletmenin geçici olarak kapanmak veya faaliyetlerini daraltmak zorunda olduğu yadsınamaz bir gerçek. 2021 yılı asgari ücreti belirlenirken, bu işletmelerin durumu ve geleceğinin de dikkate alınması büyük önem taşıyor...”

AKP-MHP rejiminin de kapitalistlerle aynı safta olduğu, işçileri değil işletme-

leri düşündüğü bir sır değil. Zira bu iki partinin şefleri de kapitalist artı-değer sömürsünden pay alarak zenginleşmiş, fiilen sömürücü sınıfların organik birer parçası haline gelmiş durumdadır. Yani kapitalistler ve onların hizmetindeki iktidar doğal olarak aynı safta yer alıyor. Geriye ‘işçilerin temsilcisi’ sıfatıyla toplantılara katılan Türk-İş’in alacağı tutum kalıyor. Türk-İş’in tepesine çöreklenen ağa takımı ise ‘sarayın dalkavukları’ arasında yer alıyor.

Nitekim 2021 yılı için belirlenecek asgari ücretin görüşüldüğü toplantı öncesinde açıklama yapan Türk-İş Genel Başkanı Ergün Atalay şu ifadeleri kullandı:

“Makul, mantıklı, çalışanların kabul ve tebessüm edeceği bir rakam olursa buna ‘evet’ deriz. Biz de isteriz işveren ve hükümetle birlikte imzalayalım ama toplumun kabul edeceği bir rakam olmalı.”

Görüldüğü üzere hem zihniyet hem fiilleriyle tam bir ‘sermaye komisyonu’ var işçilerin karşısında.

İşte bu komisyon, doğrudan milyonlarca işçiyi, dolaylı olarak Türkiye işçi sınıfını etkileyecek asgari ücreti belirleyecek. Ergün Atalay’la müritlerinin yapacakları ‘en büyük iş’, ilan edilecek sefalet ücreti karşısında ‘sızlanmak’ olacaktır.

İşçi sınıfı asgari ücretin belirlenmesini bu uğursuz ‘üçlü çete’nin insafına bırakırsa, yazık ki, daha koyu bir sefalete sürüklenmekten kurtulamayacak.

“Mücadele etmek bizi daha da çok özgürleştirdi!”

Sinbo fabrikasının önündeki direnişleri 31. gününde kazanımla sonuçlanan kadın işçilerle **İşçi Emekçi Kadın Komisyonları** tarafından yapılmış olan röportajı sunuyoruz.

-Direnişinizde 30. güne yaklaşıyorsunuz. Bu süreç size neler öğretti?

Dilbent: Bu süreçte dayanışmanın verdiği gücü ve güveni öğrendik. Savunduğumuz taleplerin mücadelenin ve kamuoyunun da etkisi ile birlikte işçi sınıfının talepleri olduğunu, işçilerin hak arayışına ne kadar aç olduğunu öğrendik.

Hüsne: Bu süreçte ilk öğrendiğim şey dayanışmanın ve mücadelenin patronlarda nasıl bir korku yarattığıdır. Biz işçi sınıfını hiçe sayan patronların bizim alın-terimizle zengin olduklarını ve bizlerin örgütlü şekilde hareket etmemiz halinde bizim gücümüzden korktuklarını gördük.

Kardelen: Direnişimiz bize çok şeyler öğretti. Mesela direnmeden hakkımızı alamadığımızı, insanca çalışmak için direnmek zorunda olduğumuzu. Bir kadın olarak direnişe geçmek bu sömürüye, baskıya, cinsiyet ayırımına karşı mücadele etmek bizi daha da çok özgürleştirdi.

- Pek çok direnişte olduğu gibi sizin direnişinizde de kadın işçiler direnişin en önünde, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dilbent: Bizler fabrikada çalışırken de kadınların birçok soruna karşı duyarlı ve çözümleme pratiği içinde olduklarını görüyorduk. Bu da bizleri kadınların mücadelede en ön safta olması gerektiği anlayışına yöneltti.

En basit örneği ile, Sinbo'da kadınlar daha çok baskıya ve mobbinge maruz kalmasına rağmen maaşlarımızın zamanında yatması için kadınlar en ön safta iş durdurma eylemi yapıyordu. Erkek işçiler hiç katılım yapmıyordu. Direnişte de kadınlar olarak en ön safta mücadele etmeyi tercih ederken hem çevremizdeki hem Sinbo'daki kadınların verdiği kararlı mücadelelerden feyz aldık. Soğuk, yağmur demeden bu inanç ve kararlılıkla direniyoruz.

Hüsne: Çocukluğumuzdan beri kadın cinsiyetinin ağırlığını yaşayan biz kadınlar; evde, işte, sokakta, hayatın her alanında duygusal ve fiziksel yönden sömürülmüş, bastırılmış, haklılığımız bile

sorgulanmıştır. Aslında tüm kadınlar bilir ki mücadele etmeden, direnmeden ne mutluluk ne haklılık ne de güzel günler olacaktır. Bir anne, bir abla, bir kız çocuğu olarak bunların bilincinde olan biz kadınlar haklılığımızı, düşüncelerimizi ve özgürlüğümüzü açıkça ifade edebildiğimiz için direniş alanında en ön saflarda yerimizi aldık.

Kardelen: Dünya nüfusunun yarısını, dünyadaki işgücünün ise üçte birini oluşturan kadınlar, bulunduğu her alanda sömürülmektedir. Sinbo'da da kadınlar erkeklerden daha düşük maaşla, daha ağır işlerde çalışıyorlar. Tüm bunlara karşı biz kadınlar Sinbo'da direnişin en önündeyiz.

- Sendikalaştığınız için Sinbo patronu tarafından ücretsiz izne çıkartıldınız. Kadın işçiler olarak fabrikada sendikal faaliyet yürütürken zorlanma yaşadınız mı?

Dilbent: Sinbo'da özellikle kadın işçilere karşı mobbing, baskı ve taciz mevcuttu. Bunlara karşı sendikal faaliyetimize başlamıştık. Bu süreçte de kadın işçilere dönük baskı artmıştı. Tuvaletlere gitmeyi, su içmeyi dahi yasaklama pervasızlığı vardı. Bizler bu pervasızlığa karşı daha da kenetlendik ve mücadele ettik.

Hüsne: Bizler genellikle hedef olarak gösteriliyorduk (Günah keçisi gibi). Ben Sinbo'ya kalite kontrol elemanı olarak işe alındım. 3,5 sene kontrolcü (montajı tamamlanmış ürünün elektrikselleştirilmesini ve fonksiyonel kontrolünü yapmak) olarak çalıştım. Fakat son zamanlarda ürünleri pakete yapmaya ve hazırlık işleri yapmaya yönlendirildim. Şeflerin ve montaj sorumlusunun baskısı da cabası. Bunun sebebi işçiyi yıldırma ve istifa etmeye zorlamaktır. Bizler tabii ki de yılmadık, son günümüze kadar yine, yeni, yeniden güvenceli ve sendikali çalışmak için sendikamız TOMİS'e üye olmaya davet ettik.

Kardelen: Sendikal faaliyet yürütürken ustaların, şeflerin, müdürlerin baskısına uğradık. Bizi takip ediyorlardı, ağır işlere veriyorlardı iletişimimizi kesmek için. Ama biz konuşuyorduk. İçerideki haksızlığa boyun eğmeyen birçok kadın vardı. Molalarda dahi gözleri üzerimizdeydi. İçerde çok fazla sömürme, haksızlık ve baskı var. Sendika gelir diye çok korkuyorlardı. Bir kıvılcım oluşur diye

Sinbo'da direniş kazandı

Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS), ücretsiz izin saldırısına maruz kalan ve bir aydır direnen üyelerinin 21 Aralık Pazartesi günü işbaşı yapacağını duyurdu.

TOMİS üyesi Sinbo işçilerinin ücretsiz izin saldırısına karşı başlattığı direniş 31. gününde kazanımla sonuçlandı. Fabrika önünde TOMİS tarafından yapılan açıklamada şunlar ifade edildi:

“Pandemi önlemi gerekmesiyle TOMİS üyesi 6 işçi ücretsiz izne çıkarıldı. Burada pandemi önlemi yoktur. Sendikal faaliyetimize yapılmış bir saldırı vardır. Sürecin başından beri her türlü hukuki mücadeleyi verdik. 2 aylık ücretsiz iznin bitmesinin ardından fabrika önünde direniş çadırımızı kurduk. Direnişimizi günden güne büyüttük. Direnişimiz basından meclise kadar toplumun

birçok kesiminde yer buldu.

Direnişimiz ücretsiz izin saldırısına karşı bir başkaldırıdır. Direnişimiz Sinbo'da ağır çalışma koşullarının giderilmesi, sendikal hakların tanınması Sinbo'da insanca çalışma koşullarının hayata geçirilmesi içindi. Mücadelemiz direnişin 31. gününde sonuç verdi. Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin Sinbo yönetimi ile yaptığı görüşmede Sinbo yönetiminin sendikal faaliyetleri engellediği tescillenmiştir.

6 üyemiz aradaki hak kayıpları giderilerek 21 Aralık'ta işbaşı yapacak. Dostlar biz direnerek kazandık, ücretsiz izni de kaldıracacağız. Tüm Sinbo işçilerini TOMİS'e üye olmaya davet ediyoruz. Ücretsiz izin saldırısını püskürttük! Sıra Sinbo'da toplu sözleşmeye oturmakta.”

korkuyorlardı. Çalışanların çoğu kadın işçi olduğu için hep korktular.

- Buradan tüm işçi ve emekçi kadınlara nasıl bir çağrı yapmak istersiniz?

Dilbent: Kadınlar yaşamın bir parçası değil ortağıdır. Eşit işe eşit ücret talebimiz başta olmak üzere tüm taleplerimiz için mücadele edelim. Kadınlar mücadelede varsa o mücadele kazanım ile sonuçlanabilir.

Çifte sömürüye karşı, tacize karşı kadınlar taleplerini üretim alanlarına taşıyıp, üretimden gelen gücünü kullanarak mücadeleyi büyütmelidir. Ancak bu şekilde gerçek manada çifte sömürü ortadan kalkacaktır. Mücadele alanları kadınların bilinçlenmesinin ve taleplerini ortaya koymasının bir aracıdır diyoruz. Kadınlar varsa direniş var, kazanım var.

Hüsne: Tüm işçi ve emekçi kadınlara diyorum ki; biz kadınlar biliyoruz ki boyun eğmeden, ezilmeden, sömürülmeden ve cinsiyetimiz kullanılmadan yaşayacağımız bir dünya kurmalıyız. Bu olmazsa bizlere hiçbir değer verilmeyeceğidir.

Ve yine biliyoruz ki; bütün bu düşünceleri yıkmak için evde ve işte yapılan baskılara karşı sinmemek, korkmamak ve aynı duygularla vurulmuş insanlarla ele örgütlenip, mücadele etmeye çağırma- maktır vazifemiz.

Kardelen: Tüm işçi ve emekçi kadınlar direnmekten başka çaremiz yok. Direnirsek kazanırız, çünkü kadınlar bulunduğu her alanda sömürülmektedir. İşte, sokakta sömürüye, ayrımcılığa son vermek için mücadele edelim. Unutmayalım kadınsız devrim olmaz.

Pandemi sürecinde dünyada kadın eylemleri

2020 yılının ilk aylarından itibaren, krizin ve pandeminin ağırlaştırdığı sorunlara karşı kadınların verdiği mücadelenin sesi hiç susmadı. Bugün kadınlar, derinleşen cinsiyetçi politikalara karşı Latin Amerika, Ortadoğu, Avrupa ve Asya'daki birçok ülkede talepleri için kararlıkla mücadeleye yürütmeye devam ediyorlar.

Sermaye iktidarları, kadın emeğini azgınca sömüren neo-liberal ekonomik saldırılarının yanı sıra kürtaj yasakları gibi kadın bedenine müdahale eden kararlar almaya pandemi sürecinde de ara vermeden devam ediyor. Amerika'dan Polonya'ya, İran'dan Japonya'ya kadar birçok ülkede kadın düşmanı söylemler sermaye sözcülerinin dilinden düşmüyor. Öte yandan, pandeminin ve ekonomik krizin faturasını en ağır biçimlerde ödeyen işçi ve emekçi kadınlar Meksika'da, Kolombiya'da, Fransa'da ve Ermenistan'da pandemiye fırsata çeviren zorba iktidarlara karşı erkek sınıf kardeşleri ile birlikte sokakları terk etmiyorlar. Pandemi koşullarında işsizliğin ve emek sömürsünün yoğunlaşması, toplum sağlığının pandemi sürecinde hiçe sayılması ve baskıların tırmandırılması kadınları iki kat fazla vuruyor. Dünyanın dört bir yanında uygulanan sokağa çıkma yasakları eve kapanmalar nedeniyle kadına yönelik şiddet giderek tırmanıyor. Yalnızca BM'ye yansıyan veriler salgın döneminde 243 milyon kadının cinsel ve fiziksel saldırıya maruz kaldığını gösteriyor.

Burada dikkat çeken olgu ise, farklı ülkelerde de olsa kadını erkeğin kölesi olarak gören aynı egemen zihniyetin cinsiyetçi politikaları kararlılıkla uygulamaya çalışmasıdır. Kadını ikincil olarak gören politikalar dünyanın dört bir yanında dinsel referanslar ve dini cemaat-

ler eliyle uygulanıyor. İster Katolik kilisesi olsun ister dini fetva veren İslami bir kurum, bu gerçeklik değişmiyor.

"Burjuvazinin dini ve her biçimiyle dinsel kurumları ayakta tutması, desteklemesi ve güçlendirmesi, dini topluma, özellikle de ezilenlere karşı etkili bir ideolojik silah olarak kullanması, en berbat sonuçlarından birini de kadın sorunu üzerinden ortaya koyuyor. Çünkü dinler kategorik olarak kadınları erkeklerin kölesi olarak görürler; erkeği efendi, kadını da onun hizmetçisi olarak gösteren bir ideolojik içeriğe sahiptirler." (Kadın sorunu üzerine konferanslardan.../1 - H. Firat, tkip.org)

Dolayısıyla kapitalist düzen, pandemi gibi toplum sağlığını tehdit eden bir sürecin tam ortasında bile çıkardığı kadın düşmanı yasaları topluma kabul ettirmenin mücadelesini vermektedir.

KADINLAR FARKLI ÜLKELERDE MÜCADELE ALANLARINDA

Sonbahar aylarında kadınlar El Salvador'da ve Polonya'da kürtaj hakkı için sokaklara çıktılar. Lübnan ve Japonya'da

artan şiddete karşı sessiz kalmadılar. Brezilya'da yüzbinlerce kadın faşist Bolsonaro hükümetine karşı sokaklara çıktılar.

Kürtaj yasağına karşı Katolik muhafazakarlığın hakim olduğu Polonya kadın ve erkek emekçilerin katıldığı büyük bir kitle eylemine sahne oldu. Anayasa mahkemesinin fetusun zarar gördüğü durumda dahi kürtajı yasaklayan kararı, kadınlara yönelik insanlık dışı bir uygulama olarak nitelendirildi ve 'cüppenizde kan var' şiarlarıyla protesto edildi. İktidardaki milliyetçi-muhafazakâr Hukuk ve Adalet Partisi'ne (PiS) ve kararın arkasındaki güç olan Katolik Kilisesi'ne karşı büyüyen öfke, dövizlere "Devrim kadındır!", "Özgürlük, eşitlik, kadın hakları!", "Bu savaştır!", "Düşünüyorum, hissediyorum, karar veriyorum!", "Benim vücudum, benim kararım!", "Artık yeter!" şiarları ile yansıdı.

Orta Amerika ülkesi El Salvador kürtajı yasaklayan 26 ülkeden biri. Ülkede ensest ve tecavüz nedeniyle gerçekleşen hamilelikler her geçen gün artmakta. 1998 yılında alınan kararla birlikte kürtaj yasal olarak cinayet sayılırken, ülkede

yalnızca 2020 yılında 14 yaşından küçük 258 kız çocuğu başkent Salvador'da hamile bırakılmış. Bu nedenle kadın örgütleri El Salvador'da cinsel saldırılardaki tırmanışa karşı öfke duyuyorlar ve kürtaj hakkına sahip çıkıyorlar.

Japonya'da ise pandemi ile birlikte artış gösteren cinsel şiddete karşı mücadele eden kadın örgütleri, iktidardaki Liberal Demokrat Partisi (LDP) Milletvekili Mio Sugito'yu cinsel saldırıların üstünü kapatmaya çalıştığı için protesto ettiler.

Sudan'da şeriatçı-faşist El Beşir diktatörlüğüne karşı mücadelenin ön saflarında yer alan kadınlar 'kadının yeri evidir' geleneksel algısına karşı mücadele ediyor. El Beşir döneminde kadınların sokakta satış yapmaları, eşleri ya da akrabaları olmayan erkeklerle dolaşmaları, saçlarını örtmemeleri ve pantolon giymeleri suçtu. Kadınlar tutuklama, kırbaçlama ve idam cezası ile karşı karşıya kalıyorlardı. Pandemi sürecinde de anayasal hükümetin kurulması için sokaklarda olan kadınlar, kadın sünnetinin kaldırılması ve seyahat özgürlüğü gibi bazı kazanımlar elde ettiler.

Emperyalistlerin ekonomik-siyasal kısılcındaki Lübnan'da da kadınlar, pandemi sürecindeki zorunlu karantinalarda artan şiddete karşı eylemler düzenlediler. Militan kitle eylemlerinin en önünde kadınlar yer aldılar. Kadınların dünyanın dört bir yanında süren mücadelesi 25 Kasım'da Meksika'dan Bangladeşe ve Türkiye'ye kadar sokaklara taşarak kendini gösterdi. Kadınların sermaye iktidarlarının baskılarına ve kadını toplum yaşamından uzaklaştıran politikalarına karşı sesi daha da yüksek çıkmaya devam edecektir.

M. DEVRİM

Bilgi Üniversitesi Santral Kampüsünde 8 Mart 2017'de Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısıyla stand açan kadınlara gerici bir grup bıçaklarla, tek bir getirerek saldırdı. Bazı kadın öğrencilerin yaralandığı saldırıyla ilgili İstanbul Ticaret ve Haliç Üniversitesi'nden 6 öğrenci gözaltına alındı.

Saldırganlar da kadınlardan şikâyetçi oldu. 3 yılın ardından soruşturma 26 Kasım 2020'de tamamlandı. Savcılık, saldırgan 8 kişi ve darp edilen 15 kadın hakkında takipsizlik kararı verdi. Takip-

Yargıda çifte standart

sizlik kararında, olayda üç kişinin yaralandığı belirtilerek "müşteki ve şüphelilerin birbirlerini yaralayacak şekilde suç teşkil eden fiili gerçekleştirdiklerini gösterir delil bulunmadığı" belirtildi.

Saldırıda darp edilen Zeynep Sarıkaya, "Saldırganlar okullarında yürütülen soruşturmada uzaklaştırma almalarına rağmen yürütmeyi durdurma kararıyla

okullarına devam etti" dedi.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Bürosu'nca, Taksim'de her yıl kadınlar tarafından düzenlenen 8 Mart Feminist Gece Yürüyüşü'ne bu yıl katılan 35 kadın hakkında iddianame düzenlendi. İddianamede kadınların İstiklal Caddesi'ne yürümek istediği, ancak polislin bu duruma izin vermediği belirtildi.

İddianamede, çeşitli sloganlar attığına dikkat çekilen kadınların yürümesine polislin izin vermemesi üzerine arbede yaşandığı anlatıldı. Bu arbedede ise kadınların 21 adet kalkana, 3 adet akordiyon bariyerine hasar verdiği ve kullanılmaz hale getirdikleri öne sürüldü.

İddianamede polis şiddeti ile darp edilen kadınlara değinilmeyenken, 35 kadının "Kamu malına zarar", "Görevi yaptırmama için direnme" ve "Gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet" suçlarından cezalandırılması istendi.

100. Yılında Tarihsel TKP...

28 Şubat'ın dümen suyunda

Tarihsel TKP'nin 100. yılı kapsamında, "28 Şubat'ın dümen suyunda 'TKP Açılımı'" başlığıyla www.tkip.org sitesinde yayımlanan iki bölümlük yazının ilkinin okurlarımıza sunuyoruz. Metnin 2. bölümüne de yine tkip.org üzerinden erişilebilir...

HUZURLU BİR YİRMİ YIL YA DA GÜVENLİ BİR LİMAN!

SİP'in bir salon etkinliği ile TKP ismini almaya hazırlandığı günlerde yapılan tespit şöyleydi: "TKP açılımı solda bir dönemin kapanışına denk düşmektedir." Kapanan dönemin ne anlama geldiğini görmüş bulunuyoruz. Ama yapılan tespiti bir de iddia tamamlıyordu: "TKP: Bir perde açılıyor"! Bir perdenin açılmasından bu yana neredeyse bir yirmi yıl geçti. Peki bu yirmi yıllık sahnede SİP-TKP payına gördüğümüz nedir? Soruyu yanıtlarken daha ilk bakışta adeta göze batan bir çıplak olguya öncelik tanıyacağız. Bunu Tarihsel TKP bağlamında özellikle önemli buluyoruz.

Toplamı içinde geride kalan bu yirmi yıl, açılan perdeyle sahneye çıkan "komünistler" payına, tarihlerinin en sakin, en güvenli ve en huzurlu çok özel bir evresi olarak göze çarpıyor öncelikle. Artık ne saldırı, ne operasyon, ne yasaklama, ne tutuklama, ne işkence, ne yargılama, ne hapis, ne katledilme sözkonusudur. Öyle anlaşılıyor ki, "komünistler" için gerçekten tümüyle yeni bir tarihi dönem başlamıştır. Yeraltının o kahırlı ama nankör dönemi çoktan geride kalmıştır. "Komünistler" artık yasal partileri, yasal örgütleri, yasal yayınları, yasal kurumları, yasal faaliyetleriyle resmen yasal siyaset sahnesinin göbeğindedirler. Huzur ve güven içinde çalışmakta, umutla geleceğe (devrime!) hazırlanmaktadır. Bin bir baskı ve eziyetle bunaltanı bir yana, artık ne dokunanı ne rahatsız edeni var. Buna Türkiye payına bir tür "çağ atlama" dense yeridir.

Cumhuriyetin ilk seksen yılını yakından bilen ama her nasılsa şu son yirmi yılını izleme olanağından bir biçimde yoksun kalmış olan biri, resmen "komünist" sıfatı taşıyan ve kendini tarihsel TKP'nin devamı sayan bir partiye ilişkin bu mutlu gerçeği şu sıra öğrense, yeni

"perde"nin köklü bir demokratik değişimle açıldığından, makus talihini yenmeyi başaran Türkiye'nin "Avrupa'daki türden" bir burjuva demokrasisine artık nihayet ulaştığından herhangi bir kuşku duyamazdı. Yazık ki durumun hiç de böyle olmadığını biliyoruz. Sahnede gitgide daha ön plana çıkması aşağı yukarı aynı "perde"nin açılmasına denk düşen dinci-faşist iktidarın Türkiye'yi adım adım sürüklediği cehennemi koşullar gözler önündedir. Fakat böyle de olsa, sonuçta Türkiye'de resmen bir "komünist" partisi var. İşçi sınıfının en sıradan hakları kapsamındaki sendikalaşma ve grev hakkının resmen değilse de fiilen yasak olduğu bu aynı ülkede!

Tarihsel TKP'nin tarihi, ilk lideri Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmesinden son lideri Şefik Hüsnü'nün sürgündeki ölümüne kadar, kırk yıl boyunca ardı arkası kesilmeyen baskı ve eziyetlerle örülüdür. Şefik Hüsnü, daha 1933 gibi nispeten erken bir tarihte, zindandaki komünistleri konu alan yazısında, durumunu "Kemalist diktatörlüğün çizmesi altında" sözleriyle özetlemişti (bunu da yazısına başlık olarak seçmişti). Tarihsel TKP'nin tarihe karışmasını izleyen sonraki kırk yıllık dönemde durumun özü bakımından değişmediğini, kapsamı bakımından ise alabildiğine genişlediğini ve ağırlaştığını biliyoruz. Bunun apaçık nedeni, Türkiye'nin modern sınıf mü-

cadeleleriyle, bunun ürünü sert siyasal çatışmalarla belirlenen yeni bir tarihi döneme girmiş olmasıydı. Bu dönemde baskı ve zulüm kadar bunu göğüslemek üzere ödenen bedeller de her bakımdan çok daha ağır, daha kapsamlı ve çok yönlü olmuştur.

Son yirmi yıla gelince. Görmüş bulunuyoruz: Dönemin hemen öncesinde, tüm kesimleriyle Türkiye devrimci hareketine kapsamlı saldırılar, büyük katliamlar ve F Tipi hücreler ile vurulan ezici darbeler var. Kürt hareketi cephesinde Kenya komplosu, Öcalan'ın tutsak edilmesi, hareketi yılları bulan bir dağınıklığa ve moral yıkıma sürükleyen İmralı teslimiyeti var. Bu ikisini sınıf ve kitle hareketi cephesinden, 1999 yazındaki umut verici büyük kitlesel hareketliliğin İzmit Depremi'ni izleyen büyük kırılması tamamlamaktadır.

SİP'lilerin "TKP Açılımı" işte tam bu kesitte gündeme gelmiş, "yeni perde" katliamlar, komplolar ve sınıf cephesindeki dizginlemelerle düzlenen bu yeni zeminde açılmıştı.

Ekonomide başarıyla kotarılmış Kemal Derviş programını, siyasal alanda saldırılar, katliamlar ve komplolarla düzlenmiş bir zemini, dolayısıyla düzen payına nispeten rahatlamış bir evreyi devralan AKP, ilk beş yılını "takiye" ve aldatıcı AB makyajlarıyla, ikinci beş yılını emperyalizmin ve işbirlikçi büyük burjuvazinin

tam desteğinde "rejim krizi" diye kodlanan düzen içi dalaşmalarda üstün bir konum elde etmekle geçirdi. Reformist solun toplamı için özellikle rahat bir siyasal yaşam ortamı sunan bu dönem, güçten düşmüş haliyle devrimci akımlar payına esaslı bir değişiklik getirmede. Devrimci olanı ezmek ve ardından olanaklıysa eğer ehlileştirip düzene entegre etmek (düzenin icazet ve denetim sınırları içine hapsedmek!), AKP yıllarında da devletin değişmez "milli politika" çizgisi olmaya devam etti.

Son yirmi yılın ikinci on yılı, özellikle de 2013 yazındaki Haziran Direnişi'ni izleyen son yedi yıl, iktidar dizginlerini nihayet tam olarak ele geçiren dinci-faşist koalisyonun dizginsiz bir faşist baskı ve terör dönemini işaretlemektedir. Ama son yıllarda siyasal koşullardaki bu sonu gelmez ağırlaşma, genel olarak reformist solu, fakat özellikle SİP'li "komünistler"i, bütün bunlara rağmen esas yönünden etkilememiştir. Onlar soruşturmaların, operasyonların, tutuklamaların, yargılamaların, zindanların, cinayet ve katliamların dışında kalmayı sürdürmüşlerdir. Toplumsal muhalefetin tamamını hedef alan genel yasaklama ve sınırlamalardan elbette belirli ölçülerde onlar da etkilenmişlerdir, fakat işte yalnızca o kadar ve o sınırlarda! Savaşa en masum gerekçelerle ve en ılımlı ifadelerle karşı çıkan akademisyenlerin, doktorların, sanatçı-

“TKP Açılımı” / 1

H. Fırat

ların, gazetecilerin bile bedel ödediği bir ülkede, resmen “komünist” sıfatı taşıyan ama herhangi bir bedel ödemeyen siyasal yapılar var bugünün Türkiye’inde. Bu görünüşte anormal tablo, gerçekte tümüyle anlaşılabilir nedenlere dayalıdır ve alabildiğine açıklayıcıdır.

Dinci-faşist rejim altında işlerin zıvanadan çıkmasında, baskı, terör, cinayet ve katliamların önünün sınırsızca açılmasında, AKP payına başarısızlıkla sonuçlanan 7 Haziran seçimleri bir dönüm noktasıdır. Kürdistan’da binlerce genç insanın hayatına mal olan büyük insan kırımını bir yana bırakalım. 20 Temmuz’daki Suruç Katliamı’ndan 10 Ekim’deki Ankara Garı Katliamı’na, bir dizi saldırı, provokasyon ve katliamlarla çalkanıyordu o günlerin Türkiye’si.

İşte tam da bu aynı günlerde, İstanbul’da, 30 Ekim’de başlayan ve üç gün sürecek olan, **17. Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı** gerçekleşiyordu. Ev sahibi olmak konumuyla toplantının açılış konuşmasını SİP-TKP Genel Sekreteri Kemal Okuyan yapıyordu. Konuşmanın hoş geldiniz selamlaması kapsamındaki giriş kısmını, hemen devamında dünya ölçüsünde kapitalizmin saldırılarına, bununla bağlantılı olarak günden güne artan savaş ve faşizm tehdidine ilişkin sözler izliyor ve anlatım şuraya bağlanıyordu:

“Evet, bu tehdit komünistler açısından ek zorluklar anlamına gelir. Yasaklamalar, hatta yasadışı ilan edilmeler, yaygın tutuklamalar, işkenceler, cinayetler... Dünya komünist hareketinin tarihinde burjuva sınıfının bu saldırılarına verebileceğimiz sayısız örnek var. Bizzat bizim ülkemizde komünistler onlarca yıl yasadışı konumda mücadeleye zorlandılar. Bugün çok da farklı değil. Kazakistan, Ukrayna, Macaristan, Baltık cumhuriyetlerinde ve başka ülkelerde şiddetle protesto ettiğimiz ve edeceğimiz uygulamaların tek bir anlamı var: Kapitalizmde gerçek bir özgürlükten, demokrasiden söz edemeyiz!” (Kasım 2015)

“Yasaklamalar, hatta yasadışı ilan edilmeler, yaygın tutuklamalar, işkenceler, cinayetler...”!.. Dünya komünist hareketinin tarihinde sayısız örneği bulunan, “bizzat bizim ülkemizin tarihinde de” yaşanan, ama adı sıralanan ülkeler arasında sayılmadığına göre bugünün

Türkiye’inde artık “komünistler” payına sözkonusu olmayan türden politika ve uygulamalar!..

Ama toplantıdan yalnızca yirmi gün önce Ankara Garı Katliamı, yalnızca beş ay önce de Suruç Katliamı, bunların simgelediği dizginsiz bir faşist baskı ve terör rejimi var bu aynı ülkede! Ülkenin temel siyasal gerçekleri bir yerde, “komünistler”i bir başka yerde durabilmektedir bu aynı zaman kesitinde oluşan tabloda. Oluk oluk kanın aktığı bir zamanda, baskı, terör, yasak ve tutuklamaların zıvanadan çıktığı bir dönemde, Türkiye’de, **Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı** özgür bir ortamda yapılabilmekte, ev sahibi “komünist” partisi böyle bir organizasyonu tam bir özgürlük içinde gerçekleştirebilmektedir. Tıpkı zindan katliamlarını izleyen aylarda ülkemizde ilk kez olarak (üstelik sürmekte olan yasalara rağmen!) bir “TKP Açılımı”nın özgür bir ortamda yapılabiliyor olması gibi!..

Ama kuşku yok, bu “özgürlüğü” kullananlar bunun bir diyeti olduğunun da tam olarak bilincindedirler. Kürsüye çıkan Genel Sekreterin konuşması bunun en tartışmasız bir kanıtıdır. Başta Kürt sorunu olmak üzere Türkiye’nin en güncel, en ağır ve en acılı gerçeklerinden toplantıda tek kelime söz etmemeye özel bir dikkat göstermesi, dolaylı bir biçimde sözünü ettiği her durumda ise uluslararası bir topluluk önünde Kürt hareketini aşağılamak, gözden düşürmek üzere yapması, bunun bir ifadesidir. Kürt hareketinin yapısal zaaflarının arkasına saklanarak o devasa Kürt sorununun üstünden atlama ucuz kurnazlığı, **Uluslararası Komünist ve İşçi Partileri Toplantısı** gibi iddialı bir isim altında gerçekleşen bir toplantıda da sürdürülmektedir. Dört yıl sonra aynı uluslararası toplantı bu kez İzmir’de benzer “özgür” koşullarda gerçekleştirildi. Tam da aynı günlerde, Türk sermaye devletinin Rojava’ya saldırısı yaşanıyor. Genel Sekreter bir kez daha açılış için kürsüye çıktı. Kürtleri ya da Rojava’yı tek kelimeyle olsun anmadan, lütfedip Suriye üzerinden saldırının sözünü etti. Kore’den ve Kıbrıs’tan örnekler vererek, yazık ki ülkemizin tarihinde böyle şeyler de yaşanabiliyor demekle yetindi.

Bütün bunlar gösteriyor ki, taşınan “komünist” sıfatı, sermaye düzeninin ve siyasal planda onun dümenini tutan din-

ci faşizmin ayıplarını örten basit bir incir yaprağından öte bir anlam taşımamaktadır. Böyle bir partinin kendisini Tarihsel TKP’nin devamı sayması, Tarihsel TKP’ye yapılacak en büyük hakaretlerden biridir. Tarihsel TKP’nin temel önemde çeşitli yapısal kusurları tartışılabilir. Ama o hiçbir dönem kurulu düzenin ayıplarının bir örtüsü olmamıştır. Bilakis Tarihsel TKP, o çok sınırlı varlığı ve eylemiyle, bunun karşılığı olarak kırk yıl boyunca kesintisiz biçimde ödediği ağır ve acılı bedellerle, kemalist burjuva diktatörlüğünün gerçek niteliğinin anlaşılmasında özel bir pay sahibi olmuştur. Tarihsel TKP’yi, o kusurlu ve kısırlı tarihi içinde, özellikle onurlandıran önemli ve anlamlı etkenlerden biridir bu.

Oysa SİP geleneği, hele de “Gelenek” halini aldığı günden bugüne, yani tam otuz beş yıldır, bu ülkede siyasal yaşam sahnesinde yer alıp da herhangi bir bedel ödememiş, örneği az bulunur türden bir kendine özgü “Gelenek”tir. Tatlı su solculuğu olarak tabir edilen konum ve eğilimin az bulunur örneklerinden biridir. Düşününüz ki bu aynı dönemde, ‘90’lı ilk yıllarda, Haydar Kutlular bile “komünist olmak”tan, Doğu Perinçekler bile “bölücülüğe destek”ten bedel ödediler, baskı gördüler, hapisler yattılar. Ama ne SİP’in ne de onun “TKP” ambalajına sarılmış biçiminin ödediği bir bedel var Türkiye gibi bir ülkede! (19 Aralık katliamı döneminde zindanlarda binlerce devrimci ve Kürt yurtseveri tutsak vardı. Ama rastlantı olarak olsun bir SİP’li var mıydı, yanıtı gerçekten merak edilmeye değer bir soru bu).

Demek ki SİP, o günden bugüne, “komünist” sıfatı taşıyanlar için güvenli bir limandan öte bir şey değildir. Aynı anlama gelmek üzere, SİP-TKP, bu ülkede hem “komünistlik” taslayıp hem de kendini güven içinde hissedebilmenin, siyasal baskı ve zulmün dışında kalabilmenin deneyimle kanıtlanmış emin bir yolu ve yeridir.

28 ŞUBAT’IN DÜMEN SUYUNDA!

SİP-TKP’nin kendi tanımından hareketle formüle ettiğimiz o yanıt “zor” soruyu yeniden hatırlayalım: “‘Karşı devrimin etkisiyle sol tasfiye olurken Gelenek hareketi’ nasıl olmuş da bu büyük

yıkımın dışında kalabilmiştir?” Kuşkusuz bu yanıtlanmak üzere formüle edilmiş bir soruydu ve ilgili bölümde yanıtlanmıştı da. Fakat ağırlıklı olarak devletin izlediği politikalar ve giriştiği uygulamalar üzerinden. Burada ise SİP’in buna nasıl yanıt verdiğini görmemiz gerekecek. Bu önemlidir; zira 28 Şubat süreci, SİP’in bugünkü berbat konuma evriminde bir dönüm noktasıdır. Elbette konunun burada bizi daha çok “TKP Açılımı” ile ilişkisi ilgilendirmektedir. 28 Şubat’a ilişkin bütün tahlilleri boşa çıkan, bunun ürünü beklentileri ve hayalleri hüsrana sonuçlanan SİP, bu süreçten yine de bir “TKP Açılımı”yla çıkmayı başarabilmiştir. Peki ama bu nasıl mümkün olabilmiştir? SİP bu şaşılmalı “başarı”yı neye borçludur?

Daha baştan açık ve net bir tespitimiz var: SİP’in “TKP Açılımı” 28 Şubat sürecinin dolaysız bir ürünüdür. Bunu aslında bir önceki bölümde de dile getirmiştik. Milli Güvenlik Siyaset Belgesi’nin güncellendiği bildirilen başlıklarından dördünü aktarmış ve eklemiştik: “28 Şubat’ın hemen ardından SİP’in oturduğu yeni çizgiyi anlamak isteyen herkes, bu dört maddelik değişimi göz önünde bulundurmalıdır...”

Önümüzde bir kitap var: **Asker Partisi Ne İstiyor?** Kitap Aydemir Güler-Kemal Okuyan imzalarını taşıyor. Mart 1998’de basılan kitap, SİP-TKP’nin o günkü ve bugünkü iki liderinin 28 Şubat sürecinde kaleme aldıkları bir yıllık yazı ve makalelerinden derlenmiş. Girişinde bir tür ön-söz niyetine “Gelenek’in notu: Asker Partisi ne isteyebilir?” başlıklı bir sunuş var. Bu sunuş kitabın ana fikrini daha baştan temel çizgiler halinde ortaya koyuyor. Kitabın son bölümünde ise Not’a göre daha iddialı bir başlık var: “Restorasyon soruları üzerinden MARKSİZM ve GÜNCEL SİYASET”. Kemal Okuyan’ın Gelenek sayı 55’te çıkan (Ağustos 1997) nispeten uzun bir yazısı bu. Gerçekte oportünist kıvranmalarla dolu bir laf yığını ama boşuna değil. Gelenek teorisyeni SİP’in 28 Şubat sürecindeki kaba oportünizmine teorik dayanaklar sunmaya çalışıyor. Bulabildiği sözde açıklamayı ayrıca göreceğiz.

Kitaba başlık olarak seçilen “Asker Partisi”yle kastedilenin kurulu sermaye düzeninin bildiğimiz ordusu olduğunu anlıyoruz. Dinsel gericiliğin ve sivil faşist

hareketin belini kırmaya ("yoğunluğunu azaltma"ya!), "kontr-gerilla yapılanması"nın ise tasfiyeye yönelen 28 Şubat "restorasyonu"nun, böylece solun önünü açmakta ve ona büyük tarihi fırsatlar sunmakta olduğunu dile getiren bir pasajı, hemen ardından Asker Partisi'ne ilişkin şu açıklama izliyor:

"Bu sürecin değerlendirmesinde ise bizim AsParti adını taktığımız ordu özel bir yer tutuyor. Ordu, burjuvazinin siyasal temsiliyet ve yönetim krizi ortamında, başka kurumlar gibi bir parti kimliğini adım adım geliştirdi. Ancak bu kurum, hem Türkiye burjuvazisinin perspektif ve kadro üretimindeki tıkanıklıkları, hem de mevcut tüm burjuva öznelerin restorasyon programının şu veya bu maddesinde tıkanmaya mahkûm olmaları nedeniyle ağırlığını mutlak biçimde artırarak, iktidar süreçleri üzerinde bir baskı gücü olmanın ötesine geçerek bizzat iktidarın merkezine doğru yol aldı. 1998 Mart ayı itibarıyla AsParti'nin bu ağırlığını kompans edecek [yerini dolduracak!] ya da gereksizleştirilecek bir dinamiğin işaretleri bulunmuyor." (s.8)

Yeterince açık sözler bunlar: Kriz ve tıkanıklıklar içinde bir sermaye düzeni, krizi ve tıkanıklıkları gidermek üzere burjuvazi tarafından gündeme getirilen bir "restorasyon programı", bu programın uygulanmasına yanıt veremeyen geleneksel düzen partileri ve bu durumda inisiyatifi ele almak zorunda kalan ve restorasyon programını bizzat uygulamaya geçirmek üzere "iktidarın merkezine doğru yol alan" alternatifsiz bir düzen ordusu: "AsParti"!

Burada karşımıza çıkan soru şudur: Ordunun kendi işini bırakıp siyaset sahnesine doğrudan bir tür parti olarak çıkmasını gerektiren bu "restorasyon" hangi ihtiyacın ürünüdür ve dolayısıyla "restorasyon programı"nın kapsamı nedir?

Yanıtı "Gelenek'in notu"ndan okuyoruz:

"Karşı-devrimin varlık koşulu devrimdir. İçinde bulunduğumuz onyıllık zaman diliminin ortasında Türkiye'de herhangi bir ilerici damarın devrimci durumu zorladığı iddia edilemez. Bu koşullarda karşı-devrimin kazandığı ağırlık kapitalist düzenin kendi işleyiş mekanizmalarına ayakbağı olmaya başladı..." (s.7)

Tüm öteki belgelerden ve yanı sıra, Kemal Okuyan'ın aynı kitaptaki teorik açıklamalarından biliyoruz; bu tahlilde kilit kavram, "karşı-devrim" ifadesidir. İlk anda akla gelebileceği gibi SİP bununla bir bütün olarak düzen güçlerini değil, fakat düzenin yükselen devrimci mücadeleyi ezmek üzere kullandığı özel güç, yapı ya da örgütlenmeleri kastediyor. Gelenek notu'nun "karşı-devrim yoğunluğu"

demeyi tercih ettiği bu toplama, Aydemir Güler o artık bildiğimiz "Bir perde açılıyor" yazısında, "karşı-devrim yığınağı" olarak tanımlamayı tercih ediyor. Sonuç olarak, SİP'in "özgün" 28 Şubat tahlilinde "karşı-devrim", devletin ve düzenin meşru sınırlar dışına taşan politika ve icraatlarıdır. 28 Şubat süreciyle gündeme getirilen restorasyon ise "ayakbağı"na dönüşen bu gereksiz aşırılığı gidermek, böylece "normal"e dönmek hedefindedir.

Ayakbağına dönüşen bu "karşı-devrim yoğunluğu" ya da "yığınağı" şu üç temel unsurdan oluşmaktadır: 1- Dinsel gericilik, 2- Sivil faşist hareket ve 3- Kontr-gerilla yapılanması. SİP'in iddiasına göre, "askerler" ve "burjuvazi", hele de ortada bir devrim tehlikesinin bulunmadığı o günün Türkiye'sinde, "karşı-devrimi" oluşturan ve artık taşınmaz bir ağırlığa dönüşen bu üç "ayakbağı"ndan kurtulmak istemektedir. Kenardan baskı yapmayı bırakıp iktidarın dümenine geçen AsParti tarafından gündeme getirilen "restorasyon"un ana hedefi ve esas kapsamı işte budur. "Restorasyon" programına göre, ilk ikisi, dinsel gericilik ve sivil faşist hareket, darbelenerek seyreltilmeli ("yoğunluğu azaltılmalı!"), "kontr-gerilla yapılanması" ise tümenden tasfiye edilmelidir.

İnanılması güç gibi görünüyor ama tamı tamına gerçek. Bu aynı sayfalarda o her zamanki kibirli tonlarıyla solun öteki bazı kesimlerini "siyasal akıl erozyonu"yla itham edenlerin kendi akılları işte bu! Dönüp günümüz Türkiye'sine bir göz atalım. Dinci-faşist gericilik koalisyonu, hükümet bile değil artık devlete hâkim bir iktidar blokudur ve arkalarında da o tasfiye edileceği bildirilen "kontr-gerilla yapılanması" durmaktadır! (Yakın zamanda Bodrum'dan tüm topluma nanik yapan o "dörtlü" fotoğrafı hatırlayalım).

Düşününüz ki bu insanlar bu düşüncüyü neredeyse on yıl boyunca korudular. "TKP Açılımı"nın konu alan o "perde"li yazısında Aydemir Güler hala tümüyle bu minvalde konuşuyor (Kasım 2001). Yazar bize adeta "TKP" perdesini yalnızca devrimci kırımıyla doğan boşluğa değil, fakat restorasyon süreciyle "normal"leşen siyaset zeminine de açıyoruz demeye getiriyor. 2002 Şubatı'nda, yani 28 Şubat Süreci'nin beşinci yılında, *Gelenek*'teki yazısında, Kemal Okuyan da hala aynı şeyleri söylüyor. Bizim için önemli olan "restorasyon sürecinin sonuçları"dır sözleriyle başlıyor, restorasyon süreciyle "normal"e dönen Türkiye gerçeğini derine inen yaratıcı bir tahlille zamanında görmeyi başardığımız içindir ki, aynı süreci kendi cephemizden TKP Açılımı'yla taçlandırdık iddiasıyla noktıyor.

SİP liderleri o günlerde öylesine mağ-

rur bir havadadırlar ki, kural olarak alçak gönüllülüğü hor gören o kibirli tutumlarıyla "Gelenek'in notu"nda aynen şunları söyleyebiliyorlar:

"Restorasyon adını verdiğimiz sürece ilişkin, *Sosyalist İktidar* gazetesinin geliştirdiği analizin solda özgün nitelikte olduğunu düşünüyoruz. Türkiye solunun bir dizi kesimi, burjuva iktidarının yeniden yapılanma gereksinim ve arayışını, uzun süreli yenilgi ve yorgunluğun getirdiği 'siyasal akıl yitimi' ile karşıladı ve açıkçası kavrayamadı. Sol hareket 'Susurluk kazası' ile belirlenen tarihten bu yana bir dizi sapma geliştirmiş bulunuyor." (s.6)

Solda 'siyasal akıl yitimi' iddiasına kendi yönümüzden yanıt olarak, Susurluk kazasını izleyen günlerde (15 Aralık 1996) kaleme alınmış bir değerlendirmeyi ekte sunmakla yetiniyoruz. (Bkz. *Ek Metin*)

SİP'i eğik bir düzlemde düzen ordusunun dümen suyuna sürükleyen kendi tahlilinin o çok özgün yönüne gelince. Yukarıdaki böbürlenmenin hemen devamından okuyoruz:

"Restorasyon sürecinin bir evresinde kontr-gerilla yapılanmasının tasfiyesi ve şeriatçı/faşist yoğunluğun azaltılması yönünde burjuvazi sol kamuoyunu bir kitlesel basınç unsuru olarak kullanmaya yöneldiğinde, solun bir dizi kesimi bu olguyu devrimci imkanların genişletilmesi için istismar etmek yerine olduğu gibi benimsedi." (s.6)

Özgünlük iddiasının esası tam olarak budur. Reformist solun öteki kesimleri karşısında "devrimcilik" taslayan bu değerlendirme, gerçekte Perinçekçi çizginin biraz inceltilmiş biçiminden öte bir şey değildir. Kuşkusuz bu insanlar o günlerde Perinçek'in solunda idiler. Ama hemen yanı başında, yalnızca bir adım ötesinde! Perinçek'i izleyerek sürekli yer değiştirdiler. O daha da sağa kaydıkça bıraktığı boşluğa doldurmak üzere onlar da sürekli yer değiştirdiler. Gide gide, elde resmi bayrak, sol kemalist çizgide bir "Yaşasın Cumhuriyet!" partisi konumuna eriştiler. Umalım ki hiç değilse bu noktada durabilsinler.

Özgün tahlile dönelim. Söylenenlerden kendiliğinden ve mantıksal olarak çıkan sonuç, "restorasyon"un eksik ve kusurlu biçimiyle de olsa açıkça laik-demokratik bir düzenin tesis edilmesine yöneldiğidir. Öyle ya "kontr-gerilla yapılanması" tasfiye edilirse, tümenden tasfiye edilmeseler bile dinci ve faşist yoğunluklar azaltılıp geri plana itilirse, daha bir de bu işler sürecin aktörleri tarafından yalnızca tepeden yöntemlerle değil, yanı sıra "sol kamuoyunun bir kitlesel basınç unsuru olarak kullanılması" yoluyla bir sonuca bağlanırsa, eksik ve kusurlu halile de olsa laik ve demokratik bir Tür-

kiye az çok bir gerçek olmaz da ne olur? Üstelik buna yönelen hiç de yalnızca "askerler" değil, fakat bizzat "burjuvazi"nin kendisidir. (TÜSİAD'ın 28 Şubat'ı hemen önceleyen o ünlü "demokratikleşme raporu"nu hatırladınız mı?) Nitekim Kemal Okuyan, 28 Şubat'ın beşinci yılı gibi anlamlı bir vesileyle ve tam da bu aynı düşüncüyü gerekçelendirirken, bunu anlamak istemeyenlere şu veciz ifadeyle çıkışıyordu: "Toprağımızın egemenlerinin neyi eksik?" İşte bu kadar!..

SİP'in girilen sürecin yönelimleri konusunda bir kuşkusu yoktur, bunlar "olgu"lardır. Tek kaygısı, dolayısıyla tutumunda "özgün" olan yan, "olduğu gibi benimsemek" yerine "devrimci imkanların genişletilmesi için istismar etme"sini bilmeye yöneliktir. Askerlerle ve burjuvaziyle birlikte yürünecek yola, dinci gericiliğin, faşist hareketin ve kontr-gerilla yapılanmasının üzerine yürüyen burjuvazinin "sol kamuoyunu bir kitlesel basınç unsuru olarak kullanması"na SİP'in bir itirazı yoktur. Ama bu hiç de karşılıksız olmamalıdır; yaratılan politizasyon devrimci amaçlarla istismar edilmeli, bir yerden sonra yolların ayrılacağı da önemle akılda tutulmalıdır. Ne de olsa gerek "burjuvazi" gerek "askerler", bir şeyleri sonuna kadar götürecektir kararlılıktan yarısal olarak yoksundurlar. Onların bıraktığı yerden yola devam etmesini bilmek "bizim işimiz" olmalıdır!..

Bunun tam olarak böyle düşünüldüğüne ışık tutan bir aktarma daha yapalım. Restorasyonun hangi ihtiyacın ürünü olduğuna ilişkin olarak yukarıya aktardığımız sözleri, hemen devamında şunlar takip ediyordu: "Dolayısıyla restorasyon programının hedef listesi solun tezlerini fazlasıyla doğrulayan ve meşruluk kazandıran bir nitelik kazandı. Gericiliğin dibine çekilen toplum bir yeniden yapılanma gündemi ile kaçınılmaz biçimde yüzünü sola dönüyor." (s.7)

SİP'in hangi hayallerle hareket ettiği, nasıl olup da düzen ordusunun dümen suyuna bu denli kolay biçimde girildiğinin, yıllar boyunca onun yedeğinde hareket ettiğinin en veciz bir anlatımıdır bu sözler. Yapılan tahlilinin toplum açısından zerrece bir değeri ya da sonucu olmamıştır. Ama bunun üzerinden girilen yol, verilen "örnek" sınav, SİP'e kaza bela bir yana sorunsuz, meşakkatsiz bir biçimde "TKP Açılımı"nın gerçekleştirilmesini sağlamıştır. "Komünist partisi" adı konusunda sürmekte olan açık yasağa rağmen, TKP kapatma davasının reddini isteyen Yargıtay başsavcısının 28 Şubat sürecinin yargıdaki has isimlerinden biri olduğunu söylemekle yetinelim.

(Devam edecek...)

Ek metin 1:

Susurluk sonrası ve devrimci sınıf çizgisi

3 Kasım 1996'ta Susurluk'ta gerçekleşen kaza devletteki çeteleşme ve çürümenin vardığı boyutları sarsıcı bir biçimde açığa çıkardı. Yarattığı öfke anında yeni bir kitle hareketini tetikledi. Tam bugünlerde TKİP Merkez Yayın Organı **Ekim, Güncel Durum ve Devrimci Çizgi** başlıklı bir başyazı yayınladı (Sayı: 159, 15 Aralık 1996). Yazı yayınlandığında ortada henüz ne TÜSİAD'ın zihinleri hedefleyen sis bombası ("Demokrasi raporu")! ne de 28 Şubat müdahalesi vardı (ilkine daha bir ay, ikincisine üç ay vardı). Buna rağmen yazıdaki değerlendirmeler, bunların gerçekleşmesiyle oluşacak yeni durumu ve bunun ortaya çıkaracağı sorunları önden sezen bir açıklığa dayanmaktadır. SİP liderlerinin görmüş bulduğumuz boş böbürlenmeleriyle daha ilk adımdaki bu TKİP değerlendirmesini yan yana koyunuz, gerçek komünistler ile iflah olmaz oportünistler arasındaki keskin ayırım çizgilerini bütün açıklığıyla göreceksiniz.

Güncel Durum ve Devrimci Çizgi başlıklı metin şu gözlemlerle başlıyor:

"Gittikçe büyüyecek ve yayılacak olan yeni bir kitle hareketi ile karşı karşıyayız. Bu hareketin en belirgin özelliği, açık politik kimliği ve hızla devrimcileşmeye açık yapısıdır. Yeni hareketin açık politik kimliği, dosdoğru düzendeki çürümeye ve devletteki kokuşmaya tepkilerin bir ifadesi olmaktan kaynaklanmaktadır. Bu niteliği ile hareket, toplumun ezilen ve sömürülen çok değişik katmanlarından insanları kapsamaktadır. Fakat halihazırdaki tüm göstergeler, işçilerin ve kamu çalışanlarının, onların kitle örgütlerinin, bu harekette asıl ağırlığı oluşturacağını gösteriyor."

Son vurgu devrimci müdahalenin yoğunlaşacağı eksene işaret ediyor ve nitekim devamında bunun devrimci önderlik sorumluluğu kapsamındaki çok özel önemi vurgulanıyor.

SİP liderleri ortada bir devrim yok, ama her nedense "karşı-devrim yığınağı" sermaye düzeninin sağlıklı işleyişini bile zorlayacak anlamsız boyutlara ulaşmış durumda diyordu. Aynı konuda TKİP değerlendirmesi başka şeyler söylüyor:

"Yıllardır dizginsiz sömürü ve soygun politikalarının cenderesi içinde bunaltılan yığınları dizginlemek için rejim başka şeyler yanında iki etkili silah kullanıyordu. Devlet terörü ve şovenizm... İleri yıldır-

SİP'inki basitçe bir akıl yitimi değildir. SİP, çok bilinçli bir tutum ve tercihle kentli ilerici orta sınıfın özlemlerine ve beklentilerine tercüman olmuştur. 28 Şubat sürecinde, bu süreçten laik, demokratik ve aydınlanmacı çizgideki bir Türkiye, kültürlü kent orta katmanları için tatmin edici bir beklentiydi. SİP'in yaptığı bunun sözcülüğüne soyunmak olmuştur. Temaları kısmen değişmiş olsa da hala da yaptığı budur.

rıpt sindirme, ikincisi hedef şaşırtma işlevi görüyordu. Susurluk'un açığa vurduğu gerçekler, bu iki silaha büyük bir darbe olmuştur. Devletin iç yüzü, devlet terörünün perde arkası ve 'bilinmeyen' yönleri, kardeş bir halka karşı 'ülkenin bütünlüğü' adına yürütülen kirlili yokedme savaşının gerisinde yaşanan pis işler ve ilişkiler açığa çıkmıştır."

Daha ileride buna ilişkin açıklamalar özetleniyor: *"Özetle, 'Susurluk kazası' yığınları fiziki ya da ideolojik etki yoluyla sınırlayan silahların ters tepmesine iyi bir vesile olmuştur. Deyim uygunsa, devlet ve şovenizm, 'suçüstü' yakalanmıştır. Bu, kitlelerin tepkilerini kamçılayan ve onları eylem konusunda cesaretlendiren bir rol oynadı."*

Ortada devrim bir yana düzeni zorlayan bir devrimci hareket yok diyen SİP liderleri, o devasa Kürt sorunu ile Kürt halkının eşitlik ve özgürlük mücadelesini bir ayrıntı sayıyor olmalı. Bunu görmez-

likten gelenler ya da önemini küçümseyenler, devletteki çeteleşmeyi, çürümeyi ve kokuşmayı doğal olarak anlayamazlar. Bu nedenle de "karşı-devrim" in bu denli bir "yoğunluğu"nu kurulu düzen payına rasyonel bulmak bir yana "ayakbağı" sayarlar. Daha bir de kendi boş hayallere dayalı bu düşüncelerini egemen sınıfa ve onun vurucu gücü orduya mal ederek, böylece onların yedeğine girmenin rasyonel bir gerekçesini yaratmış olurlar. Resmi devlet, hele de onun vurucu gücü olarak ordu, "gerici odakları" ve "faşist hareketi" buduyorken, bu "karşı-devrim yoğunlaşması" nı yöntemli müdahalelerle seyreltiyorken, böylece laik ve demokratik Türkiye'nin yolunu düzlüyorken, kollarını kavuşturup bekleyecek değiller ya.

TKİP değerlendirmesine dönüyoruz. Aktardığımız gözlemleri sürecin devrimci siyasal mücadele açısından sunduğu imkanlara ve toplumsal muhalefeti bek-

leyen tuzaklara ilişkin değerlendirmeler izliyor:

"Tüm devrimci kuvvetlerin önünde şimdi bu avantajları, devletin 'suçüstü' durumu ile egemen sınıf cephesindeki 'iç çatlağın' yarattığı elverişli zemini en iyi biçimde değerlendirmek sorumluluğu vardır. Yığınların açığa çıkan ilk tepkilerini güçlendirip yaymak, çeteleşen devlete ve onun kokuşmuş düzenine karşı başlayan sorgulamaları güçlü bir devrimci sınıf ve kitle hareketini geliştirmenin olanağı olarak kullanmak, devrime dayalı çözüm alternatifini emekçi kitlelerin geniş kesimleri arasında yaygınlaştırmak, mevcut durumu bu amaçlar için iyi bir fırsat olarak değerlendirmek sorumluluğudur bu."

Aşağıya aldığımız uzun pasaj hiçbir ek açıklama gerektirmemektedir ve yirmi küsur yılın ardından TKİP payına bir onur belgesi olarak durmaktadır:

"Öncelikle egemen sınıf cephesinden

kurulan ve solun reformist kesimlerinin kitle hareketine taşımada köprü rolü oynadıkları tuzaklar var. Kendi iç bölünmesi ve dalaşması ne olursa olsun, 'kriz yönetmek' ve krizlerden bir 'fırsat' olarak yararlanmak konusunda açık bir bakışa ve tutuma sahip olan egemen sınıf, ortaya çıkan son durumu da devletin bugüne kadarki yıpranmasını onarmanın bir olanağı olarak değerlendirmek istiyor. Sermaye medyasının aktif bir rol üstlendiği 'temiz toplum', 'temiz siyaset', 'devleti devlete sızmış çetelerden temizleme', 'demokratik hukuk düzenini güçlendirme' söylemi buna hizmet ediyor. Burjuva muhalefet aynı doğrultuda kampanyalar yürütüyor. Kırli ve kanlı işlerde en aşırıya kaçmış bazı çetelerin tasfiyesiyle burada başarı sağlanmak isteniyor. Tasfiye edilmeye çalışılanların karşı direnci bu hesabı bugün için zora soksa da düzenin toplam olanakları düşünüldüğünde, burjuvazinin burada belli bir başarı sağlama-

sı ihtimal dahilindedir. Pisliğin, tartışılan tüm kanlı ve kırli işlerin gerisinde gerçekte MGK olduğu halde onun ve ordunun tartışma dışı tutulması, dahası mevcut çeteleşmenin üzerine ordunun basıncıyla gidildiği sahtekarlığı; kokuşmuşluğun bir parçası olan medyanın 'çetelerin üzerine gitme' görüntüsü içinde yeniden itibar kazanmaya çalışması;

yaşanan çürüme ve kokuşmanın, kan ve pisliğin asıl kaynağı ve çeteleşmenin organik bir parçası olan tekelci sermayenin yine özel bir çabayla tartışma dışı tutulması; tüm bunlar, son gelişmelerin sunuluşunda karşı-devrimci propagandanın halihazırdaki başarılarıdır.

"Açıktır ki, mevcut durumdan devrimci doğrultuda başarıyla yararlanabilmek, aynı zamanda bu hesapları boşa çıkarmak ölçüsünde olanaklıdır. Oysa reformist sol ile 'siyasal çözüm'cüler sermayenin ortaya çıkan yeni durumdan bir 'fırsat' olarak yararlanmasına açık ya da örtülü destek sunmaya dünden hazırdırlar."

Ve nihayet "son gelişmeler" in ortaya çıkardığı iki temel alternatif ve bunun soldaki saflaşma bakımından belirleyici önemine ilişkin pasajlar:

"Son gelişmelerin ortaya çıkardığı durumun güncel alternatifleri şunlardır: Ya egemen sınıf bu krizi yıpranmış ve teşhir olmuş devletin imajını yenilemenin, ona 'temiz siyaset' ve 'hukuk kuralları içinde işleyiş' cilası çekmenin, dahası,

bunu kitlelere 'demokratikleşmede yeni bir adım' olarak yutturmanın olanağını bulacaktır. Ya da, bir bütün olarak devrim cephesi, yığınların mevcut tepkilerini ve eylemliliğini en iyi biçimde değerlendirecek, bunu yığın hareketinde yeni bir devrimci atılımın dayanağı olarak kullanacak, böylece devlet ve düzen bünyesinde oluşmuş çatlakları derinleştirmek başarısı gösterecektir.

"Birinci durumda, devlet ve düzen güçlenecek, egemen sınıf yılların kırli ve kanlı icraatlarının yolaçtığı yüklerin ağırlığından ve sorumluluğundan bu 'fırsatı' kullanarak sıyrılmaya olanağı bulacaktır. İkinci durumda ise, düzenin krizi bu kez devrimci bir kitle hareketi olgusuyla birleşerek yeni boyutlar kazanacaktır. Bunu başaracak bir devrimci kitle mücadelesi, ekonomik haklar ve siyasal özgürlükler alanında bir dizi mevzi elde etmekle kalmayacak, toplumsal ve siyasal soru-

ların devrime dayalı çözüm alternatifleri de kitlelerin daha geniş kesimleri içerisinde büyüyen bir destek bulacaktır.

"Ana ihtimaller bunlardır ve soldaki politik saflaşma da bugün buna göre şekillenmektedir..."

Yineliyoruz; ortada henüz ne TÜSİAD'ın sis bombası ne 28 Şubat var. Ama bunlarla daha bir

açıklık kazanacak gelişmeleri görebilen bir devrimci değerlendirme var. Aynı açıklığın ve devrimci tutarlılığın TÜSİAD'ın aldatıcı çıkışı, 28 Şubat'ın mahiyeti ve onun uzantısı olarak aynı yılın sonunda Milli Güvenlik Siyaset Belge'sinde yapılan güncellemeler konusunda da gösterildiğini söylememize gerek yok.

"Siyasal akıl yitimi" iddiasının gerçek muhatabını bulabilmek için, Kaza'yı izleyen haftalara (15 Aralık 1996) ait bu değerlendirmeyi alıp, SİP'in 28 Şubat'tan bir yıl sonra hala tekrarlanan o çok "özgün tahlili" ile karşı karşıya koymak yeterlidir. Ama SİP'inki basitçe bir akıl yitimi değildir. SİP, çok bilinçli bir tutum ve tercihle kentli ilerici orta sınıfın özlemlerine ve beklentilerine tercüman olmuştur. 28 Şubat sürecinde, bu süreçten laik, demokratik ve aydınlanmacı çizgideki bir Türkiye, kültürlü kent orta katmanları için tatmin edici bir beklentiydi. SİP'in yaptığı bunun sözcülüğüne soyunmak olmuştur. Temaları kısmen değişmiş olsa da hala da yaptığı budur.

Ek metin 2 (Parça):

Ordu ve irtica

Ekim, Sayı: 171, 15 Haziran 1997

EKİM

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

Sayı: 171, 15 Haziran '97

Ordu ve irtica

Ordunun iki numaralı generali Sincan'daki tank gösterisinin ardından Amerikan basınına yaptığı açıklamada, bu eylemle rejime "balans ayarı" yaptıklarını söylemişti. Aynı general son Genelkurmay brifinglerinin ardından yine Amerikan basınına verdiği bir demeçte, bu kez açık bir dille ordunun "hükümete savaş açtığı" nı tüm dünyaya ilan etti. Bahsi geçen general ordunun siyasal yaşama dolaysız kaba müdahalelerinin olduğu kadar, ordu tarafından belirlenen ve uygulanan ABD-İsrail eksenine dayalı dış politikanın da sembolü durumunda biridir. İşte bu konudaki bir generalin ABD

ayların "irtica karşıtı" çıkışları "anayasal bir kurum olan" MGK platformu üzerinden sergileniyordu. Türkiye'nin kendine özgü parlamenter sisteminde MGK, hükümetin ve parlamentonun üstünde olduğu için, parlamento MGK kararlarını yasallaştıran, hükümet ise uygulayan durumda olduğu için, generallerin siyasal yaşama dolaysız müdahaleleri hala bu MGK örtüsü içinde yasal ve anayasal kılıfta sunulabiliyordu. Oysa son brifingler Genelkurmayın dolaysız icraatları olmuştur ve bu arada, ordunun yeni bir "tehdit önceliği" değerlendirmesi yaptığı, "durumdan vazife

Ordu Sincan'daki tank gösterisiyle darbe sopasını eline almıştı. Onu izleyen 28 Şubat tarihli MGK toplantısı kararları bu sopaya gerekli siyasal-hukuksal dayanakları sağladı. Amerikancı generaller toplumun karşısına irtica-ya karşı laikliğin ve çağdaşlığın bekçisi rolünde çıktılar. Dikkate değer olan, iç politikadaki bu "çağdaşlık" çıkışının, dış politikada saldırgan ABD-İsrail-Türkiye eksenini pekiştiren adımlarla tamamlanmasıydı. Her MGK toplantısı sürecinde gerilimi gitgide arttırılan bu "irtica karşıtı" basınç, son Genelkurmay brifingleriyle birlikte hükümete karşı açık bir savaş ilanı biçimini aldı.

(...)

Türkiye'de sosyal mücadelelerin büyük bir sıçrama yaptığı ve bu zeminde solun büyük bir güç kazandığı '60'lı yıllardan beri, ordu ve dinsel gericiilik, düzenin iki temel dayanağı ve silahı olarak öne çıkmışlardır. Ordu'nun işlevi bellidir. Alt sınıfların sosyal mücadelelerini belli periyotlarla gündeme getirilen askeri darbelerle dizginlemek ve bunun ürünü olan devrimci birikimi ezme. Ordunun emekçi sınıf ve katmanların ileri kesimlerine karşı yaptığını, düzenin bizzat besleyip desteklediği dinsel gericiilik ise, aynı sınıf ve katmanların geri kesimleri üzerinden farklı bir biçimde yapageldi. Ordu ileri kesimleri dizginleyip ezerken, dinsel gericiilik aynı şeyi geri kesimleri aldatıp afyonlayarak yaptı.

'70'li yıllardaki devrimci yükselişten

büyük ürküntü duyan sermaye düzeni, 12 Eylül'ün ardından dinsel gericiliğe siyasal ve kültürel cephede görülmemiş bir geniş alan açtı. Bugün "irtica karşıtı" rolü oynayan ordu, 12 Eylül icraatıyla bu alan açma operasyonunun doğrudan planlayıcısı ve uygulayıcısıydı. Türk-İslam sentezi bu dönemde resmi ideoloji haline getirildi, imam-hatip okulları, camiler, kuran kursları vb. bu dönemde en büyük patlamayı yaptı. Bizzat ordu Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı dinsel ideolojiyi bir silah olarak kullanma yoluna gitti. Ve en önemlisi, 12 Eylül'de süngü zoruyla uygulanan iktisadi ve sosyal politikalar yığınları görülmemiş bir yoksulluğa, sosyal-kültürel yıkıma sürükledi. Her türlü ilerici çıkışın ve demokratik hakkın boğulduğu, yığınların yoksullukla el ele giden bir çaresizliğe mahkum edildiği bu sosyal-kültürel ortam, dinsel gericiiliğin palazlanmasına son derece uygun bir zemin oluşturdu.

(...)

Bu siyasal oyunun vahim yanı, toplumsal muhalefeti şaşırtmada ve etkisizleştirmede, dahası sosyal-demokratların ve hain sendika bürokratlarının marifetiyle bizzat generallere yedeklenmesinde sağlanan görülmemiş kolaylık-taki başarıdır. Neredeyse 30 yıldır dinsel gericiliği kullanarak ilerici toplumsal muhalefeti dizginleyenler, şimdi toplumsal muhalefeti yedekleyerek dinsel gericiliği dizginlemeye çalışıyorlar.

(...)

Friedrich Engels

Franz Mehring

5 Ağustos'ta Friedrich Engels'in mutlu ve verimli bir hayatın tepe noktasının sonuna doğru gözlerini son-suza dek kapayalı on yıl olacak. Eski kitaplara geçmiş yaşlılık döneminde bile o, gençliğini korumak gibi bir ayrıcalığı yaşamış, tarihsel etkisi en uç noktaya yaşlılık yıllarında ulaşmış; oysa Lassalle'da bu gençlik, Marx'da olgunluk yıllarına denk düşmüştür.

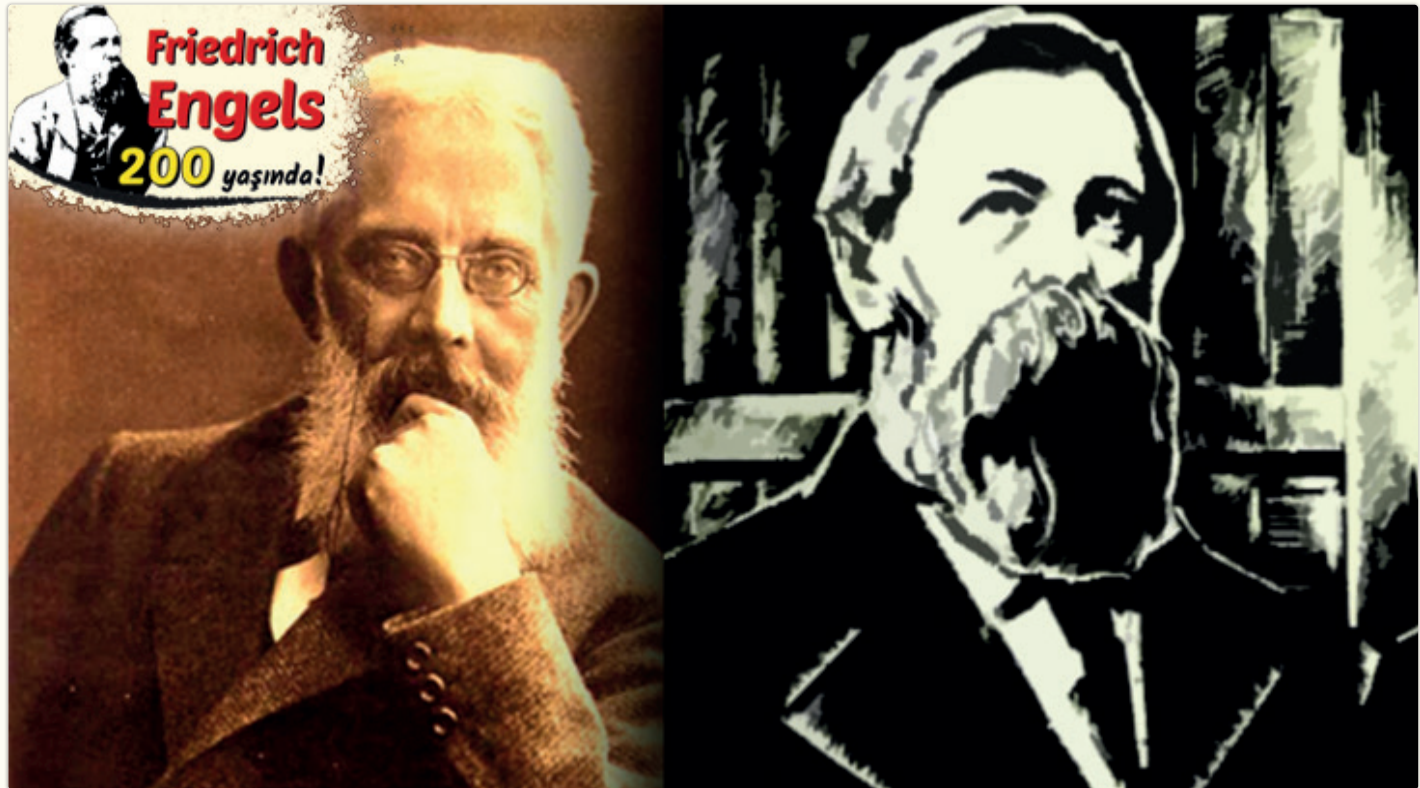
Bu söylenenlerden, Engels'in zekasının olgunluğa geç ulaştığı gibi bir sonuç çıkarmak elbette yanlış olur. Tam tersine o da tıpkı, Lassalle ve Marx gibi vaktinden önce olgunlaşan bir zekaya sahipti. Zira, diğerlerinden çok daha genç yaşında, çağ açıcı, önemini hiç yitirmeyecek, bilimsel sosyalizmin ilk büyük dökümanını kaleme almıştı. İngiltere'de işçi sınıfının durumu üzerine olan kitabı yazdığı zaman sadece yirmi dört yaşında idi. Böylesine genç yaşta, bilim alanına böylesine parlak bir adım atış az görülen bir başarıdır ve dehanın inkar edilemez bir kanıtı olduğu gibi yarım yüzyıllık sürekli bir gelişmenin de çıkış noktası olmuştur. Yani, yaşlı adam, gençliğin verdiği sözü gerçekleştirmiştir.

Engels, ilk öncü kitabını yazdığı sırada Marx'ı tanıyordu. Bu iki insan yalnız bir-biriyle yazışmakla kalmamıştır, birkaç günlüğüne bir araya gelerek, daha sonra *Kutsal Aile* başlığı altında yayımlanacak olan ortak bir kitabın taslağını da kararlaştırmışlardır.

Birkaç yıl sonra, *Komünist Manifesto*'yu birlikte kaleme aldıkları zaman kendisi de daima vurguladığı gibi, ikinci sırada idi. Devrim yıllarında⁽¹⁾ bile en yetenekli ve en sadık olmakla beraber hala dostunun yardımcısı olarak kalmış ve ardından, neredeyse bir kuşak boyunca kamunun gözünden silinmiştir. Daha sonra, neredeyse altmış yaşındayken, bilimsel sosyalizmin tarihinde yine çağ açıcı olan ikinci büyük eserini vermiştir. ⁽²⁾ Ölmek üzere olan dostunun yorgun ellerinden kayıp gitmekte olan silahlara sahip çıkan Engels, uluslararası işçi sınıfı hareketini uzun yıllar yönetmiştir.

Yaşamının sabahında ve öğle vakti ondan esirgeneni, akşam bol bol vermiştir; talihin ona borçlu kaldığını kabul etse de, akşam, kendisinin de söylediği gibi hem de aşırı bollukta yaşamıştır.

Gerçekten de Marx ile dostluğu en

Onların anıları, kendileri için yaşadığı, savaştığı ve ölümsüz kitleler arasında canlılığını yitirmeden yaşamaktadır. Yalnız ezenler ile ezilenlerin savaşımına tanıklık eden bu can çekişen sefil dünyada, onların seslerinin yankılarını sanki hala aramızdaymışçasına duyuyor, yeni bir devrimci çağın şafağını seyrediyoruz.

büyük mutluluktan; ama aynı zamanda hayatının gizli ızdırabı. Bu dostluğa çok şey feda etmiş; o kadar ki, en gözü pek insanın bile feda edemeyeceği kadar; ancak, hiçbir pişmanlık ya da esirgeme duygusuna kapılmaksızın gönül rahatlığı ile, bir büyük dehanın yanında kendini ikinci plana alarak kalabilmek çok parlak entelektüel bir başarının sağlayabileceğinden daha büyük bir saygınlık kazandırmamış mıdır Engels'e... Hiç de küçümsenemeyecek bir yeteneğe sahip oldukları halde bir dehayı kıskanma pahasına harcanıp gidenlerin yanında Engels hiçbir kıskançlık göstermeksizin onun yanında kalmakla üstadın akranı düzeyine yükselebilmıştır.

Eğer hayat bir araya getirmemiş olsaydı, Engels ya da Marx'ın ne olabileceğini düşünmek bence boş bir hayalin peşinde koşmak olur. Bu iki insanın, gerçekte de olduğu gibi, bir araya gelmeleri kaçınılmazdı; aslanan, bunların yaşam boyu yarattıklarının şanslı mirasçısı olan bizlerin yapacağı tek şey, bu iki ölümlü insanı, ölümsüz

yapıtları ile değerlendirmektir.

Lassalle ile Marx'ı sarsan fırtınalar ile kıyaslandığında Engels'in hayatı, aydınlık ve neşeli görünür; ancak onun hayatında da anafolar, büyük esintiler eksik değildir...

Hayatının sonuna doğru Engels, kendisine gösterilen abartmalı tavrın -neden Engels böyle düşünüyor- öldüğü zaman, doğru bir ölçüye kavuşacağını sık sık söylerdi.

Bu zaten böyle de oldu: Bugün onu, değerinin altında gösterme tehlikesinden fazla, değerinin üstünde gösterme tehlikesi var. Marx'ın yerleştiği kaide-nin tabanında kurtlar gibi kaynaşıp, alındaki taçtan bir şeyler tırtıklama telaşı içerisindeki cücelere rağmen -belki sırf bu nedenle- Marx'ın görüntüsü daha da yüce ve azametli. Ve Marx, Engels'in üzerinde yükselir gibi; ancak Marx, Engels onu yükseltme idi aynı yüksekliğe ulaşabilir miydi? Engels hiç bir zaman, Marx yaşarken ve ölümünden sonra pek çoğunun olduğu gibi, Marx'ın asla sırf bir asistanı ya da yorumcusu olarak

kalmamıştır. O, kendi bağımsız yaratıcılığı içerisinde Marx'ın işbirliği yaptığı insan olmuştur; onun eşiti değildi ama, entelektüel olarak akranıydı... Marx'tan söz etmeksizin, Engels'ten söz edemeyiz. Ve her ikisinden aralarındaki dostluktan söz etmeksizin söz etmek mümkün değildir. Kaderin kendisinden esirgediği bir şey üzerinde homurdanmak Engels'in işi değildi. "Tarih en sonunda her şeyi yerli yerine koyar," derdi, "o zamana kadar, zamanın keyfini çıkartacağız ve şunu biliyoruz, bunu bilmiyoruz diye tasa etmeyeceğiz."

Engels, şöhreti üzerine düşünüp tasalanacağına, ektiği tohumların, o mükemmel filizlenişinin keyfini sürmüştür. Bu mutluluk kasesine düşen tek acı damla, bu görünüşün keyfini paylaşmak için arkadaşının yanında olmayışıydı...

Ve böylece Engels'in bereketli yaşamı, mutlu bir yaşam da olmuştur: Yıllar ve on yıllar, üzerinde hiçbir iz bırakmadan akıp geçmiş, keyifli tabiatı dayanmasını kolaylaştıran kısa süren ızdıraplı bir hastalıktan sonra, yetmiş beşinde, sakin

göçüp gitmiştir.

Bizler de şimdi Engels'in, mükemmel meyvelerini vermeye başladığı bu devrim çağını göremeden gittiği için üzülmekteyiz.⁽³⁾ Özellikle Alman Sosyal Demokrasisinde olmak üzere Engels'in son on yılda Enternasyonal'de olup biten her şeyi onaylamayacağı besbellidir.⁽⁴⁾ Kimsenin yeri doldurulamaz demek doğru olmadığı gibi Engels'in eğer yaşamış olsaydı, ileri görüşlülüğü ve akıllıca tavsiyeleri ile, modern işçi sınıfı hareketini pek çok sapmalardan kurtarabileceğini söylemek de yanlış olmasa gerekir.

Her şeyden önce onun, devrimci Rusya'daki tarihsel manzara ile, yükselen dev yalazlar karşısında, bütün bunları, en azından Marx ile Engels'in, uluslararası işçi sınıfı davasına yaptığı hizmetlerin parlattığı kıvılcımın bir sonucu olarak algılayıp büyük bir mutluluk duyması herhalde en doğal hakkı olurdu.

Bütün yaşamları boyunca tepeden trnağa devrimciler olarak Marx ile Engels, çarlık despotizminin yıkılmasını, proletarya devriminde bir dönüm noktası olarak görmüşlerdir. Daha, *Neue Rheinische Zeitung* zamanında bile bu kanlı ve sefil rejime karşı savaşmanın gereğine işaret etmişlerdir.

Ona öldürücü darbenin vurulması görevini hiç göz ardı etmemişlerdir. Rus devrimci güçlerinin çekirdeği onların yarattığı ruh ve doktrin ile beslenmiş; Doğu ülkeleri üzerinde şafak sökerken gözlerimizi biz, İngiliz metropolünde devrimci Marx'ın yattığı mezar ile; devrimci Engels'in küllerinin savrulduğu okyanus dalgalarına çeviriyoruz.

Kocamış Avrupa, Devrimin o heybetli ayak seslerinin uğultusu altında tir tir titrerken, onların yarattığı ruh, pırl pırl parlamakta, en keskin düşünceleri ile en atak sözcükleri geniş yığınlar arasında yankılanmaktadır. Onların anıları, kendileri için yaşadığı, savaştığı ve ölümsüz kitleler arasında canlılığını yitirmeden yaşamaktadır. Doğumlarının ve ölümlerinin her yıldönümü bu anıya canlılık katmakta ve tazelenmektedir. Yalnız ezenler ile ezilenlerin savaşımına tanıklık eden bu can çekişen sefil dünyada, onların seslerinin yankılarını sanki hala aramızdaymışçasına duyuyor, yeni bir devrimci çağın şafağını seyrediyoruz.

Die Neue Zeit'da yayınlanmıştır
Cilt 2, 1904-5

(Marx-Engels Anıları, Evrensel Basım Yayın, s.414-417)

(1) 1848-49 Devrimleri

(2) Anti-Dühring

(3) Bu makale, Rusya'da 1905-07 Devriminin başlangıcında yazılmıştır.

(4) Yazar, İkinci Enternasyonal ile Alman Sosyal Demokrasisindeki oportünizmin yoğunlaşmasına işaret ediyor.

Krizi fırsata çeviren haramiler: Lufthansa ve Fraport

Pandemiden en çok etkilenen sektörlerin başında havacılık ve turizm geliyor. Aslında konuya böyle bir giriş, bugün yaşanan süreci adeta haklı çıkaran bir sonuca varıyor. Zira söz konusu alanlarda faaliyet yürüten kapitalist tekeller, baştan beri mağdur edebiyatı eşliğinde, yaşanan krizi tam bir fırsata çevirmişlerdir. Geline yerde gerçekte mağdur olanın işçi eve emekçiler olduğu tartışmasıdır.

LUFTHANSA'DA KÂRI KORUMAK İÇİN HER YOL MUBAH

Almanya'da pandeminin derinleştiği krizi en açık ve en pervasız bir şekilde fırsata çeviren tekellerin başında Lufthansa geliyor. Lufthansa daha pandeminin ilk haftalarından itibaren mağdur edebiyatı yapmaya başladı. Saaatte 1 milyon euro zarar ettiğinden dem vurdu. Böyle devam etmesi halinde iflas edeceğini açıkladı. Sayıyı gün geçtikçe arttırarak, on binlerce kişiyi işten atma tehditleri savurdu. Yani her türlü yalan, çarpıtma ve şantaj yöntemi kullanılarak devletten para koparılmaya çalışıldı. Pandemiden önce her yıl bir önceki yılın kâr rekorunu kıran Lufthansa'nın kasalarındaki servet sanki bir anda uçmuş ve koca tekel "beş parasız" kalmıştı.

Oysa Lufthansa, on yıllar boyunca işçilerin yoğun sömürüsü sayesinde ettiği devasa kârlar bir yana, daha pandeminin ilk haftalarından itibaren tüm çalışanlarını kısa çalışma sistemine geçirmiş, böylece her türlü personel masrafından kurtulmuştu. Bu arada yolcu ve uçuş sayısında ciddi bir düşüş yaşansa bile, her şeye rağmen uçaklar uçmaya devam ediyor, kargo taşımacılığı öncesine göre kat-

lanıyor, büyük yolcu uçakları kargo taşımacılığında kullanılıyordu. Yani her şeye rağmen kâr etmeye devam ediyorlardı. Fakat kapitalistlerin huyu hiçbir zaman değişmiyordu. "Normal" zamanda azami kâr için işçiler üzerindeki sömürüyü sürekli katmerleştirenler, "dar günde" de boş durmuyor, yine ezici çoğunluğu işçilerin fonlarından oluşan sosyal kasaları soymak için, her türlü yalan, çarpıtma ve şantaja başvurmaktan geri durmuyorlardı.

Nihayet pandeminin ortalarına doğru, Alman sermaye devleti Lufthansa'nın "feryatlarına" daha fazla dayanamayarak kesenin ağzını açtı. Lufthansa'ya bir seferde 9 milyar euro bağışlandı. Parayı almadan önce kimseyi işten atmayacağını vadeden tekel, parayı aldıktan sonra bu sözünde de durmadı ve 26 bin kişiyi atacağını açıklayarak, yeni yardımlar için zemin döşemeye başladı.

Alman havayolu tekeli Lufthansa, tam bir kriz fırsatçılığı yaparak, önüne çıkan her fırsatı, işçilerin tarihsel kazanımlarını gasp etmek için de kullanıyor. Bunun son örneği, geçenlerde imzalanan son toplu iş sözleşmesi (TİS) oldu.

11 Kasım 2020'de, Lufthansa ile, başını Ver.di'nin çektiği birkaç sendika arasında, "olağanüstü durum sözleşmesi" (Notlagentarifvertrag) olarak nitelenen bir toplu sözleşme imzalandı. Ver.di'nin ifadesiyle toplu sözleşme "20 zorlu oturum"un ardından imzalandı. Bu arada Lufthansa tarafının zaman zaman masayı "terk ettiği" de açıklandı. Fakat ne gariptir ki, zorluğa sebep olanın ne olduğuna hiç değinilmiyor. Çünkü imzalanan anlaşmanın maddelerine bakıldığında, "iş

güvencesi" yalanından başka, çalışanların lehine hiçbir şey yok, aksine çok ciddi kayıpları var.

Toplamında 35.000 çalışanı ilgilendiren ve 31 Aralık 2021'e kadar geçerli olan sözleşmeye göre, 2021 yılı için hiçbir maaş artışı olmayacak, yani sıfır zam. 2020 ve 2021 yılı Noel parasından vazgeçiliyor. 2021 yılı izin parası verilmeyecek. 2021 yılında, fazla mesai, tatil ve pazar günleri, gece çalışması vs. gibi ekstra ödemelerden feragat edilecek. Kısa çalışma ödeneği %90'dan %87'ye düşürülecek. Anlaşmanın sonu olan 31 Aralık 2021'den sonra işten atılan olursa, şimdiki anlaşmayla belirlenen miktarı 2022'nin sonuna kadar, yani bir yıl daha alabilecek.

Sözleşmenin tek "olumlu" maddesi ise, Mart 2022'nin sonuna kadar kimse işten atılmayacağına dair verilen iş güvencesidir. İnsanların işsiz kalma korkusunu kullanarak gündeme getirdikleri "iş güvencesi" de aslında tam bir yalandır. Çünkü Almanya'da kısa çalışma süresi 2022'nin başına kadar uzatıldı. O zamana kadar işten atılmaları zaten yasaklanmış durumda. Lufthansa'nın büyük bir lütf olarak sunduğu "iş güvencesi" sadece 3 ay için geçerlidir. Bu kandırmacaya rağmen gerek Lufthansa ve gerekse de Ver.di utanmadan yapılan sözleşmeyi, "iş güvencesi karşılığında anlaşma" başlığıyla veriyorlar. Gerçek şu ki, hiçbir kapitalist işletme ihtiyaç duymadığı halde "hayır" için işçi çalıştırmaz. Ya iflas göstermenin yoluna bakar ya da işçi atmanın bir yolunu bulur. Yani "iş güvencesi" kapitalist işletmeler için, sosyal hakları gasp etmenin ve sömürüyü yoğunlaştırmanın ge-

rekçesinden başka bir şey değildir.

Ver.di yönetimi yapılan toplu sözleşmenin üyelerinin %71'inin oyuyla onaylandığını duyurdu. Burada da bir aldatmaca var. Zira Ver.di'nin üye sayısı son zamanların en düşük seviyesinde seyrediyor. Var olan üyeler de öyle ya da böyle sendikal bürokrasinin ayrıcalıklarından yararlanan veya çoğunlukla ciddi geçim derdi olmayan tuzu kuru kesimlerden oluşuyor. Alanda ondan daha büyük bir sendika olmadığı için henüz tek temsilci olarak görünse bile, diğer şeyler bir yana, sahip olduğu üye sayısı bakımından Lufthansa çalışanlarının tümünü temsil etme yeteneğinden yoksun olduğu açıktır.

Görüldüğü gibi Lufthansa'da son imzalanan toplu sözleşmede işçiler çok ciddi ücret ve hak kayıplarına uğradılar. Lufthansa bu sayede 200 milyon euro tasarruf edeceğini açıkladı. Yani işçilerin yoksulluğu kapitalistler için tasarruf anlamına geliyor. Oysa bu "tasarruf"ta astronomik maaşlar alan Lufthansa şefleri yok. Başta Lufthansa şefi Carsten Spohr olmak üzere, hepsi dolgun maaşlarını almaya devam edecekler. Basına sızan bilgilere göre, Carsten Spohr aylık yaklaşık 400 bin euro net maaş alıyor. Yine her türlü lüks ve gereksiz harcamaya devam ediliyor. Buna rağmen utanmadan işçilerin üç kuruşluk maaşına göz dikiyorlar.

Bütün bu akıl dışı dengesizlikler bir yana, *Handelsblatt*'ta yer alan bir bilgiye göre, pandeminin başından bu yana, Almanya'daki tüm havaalanlarının bir önceki yıla kıyasla toplam kaybı 3 milyar euro civarındadır. Oysa onaylanan 1 milyarlık son paketle birlikte, Lufthansa şahsında havaalanlarına toplamında 10 milyar euro yardım yapıldı. Yani zararının üç katından daha fazla para hibe edilmiş demektir bu ve bunun bir kuruşu bile çalışanlara gitmemiştir. Bir kez daha emekçilerin parasıyla kapitalist tekellerin nasıl ihya edildiği; yalan, talan ve soygunun boyutunun ne kadar büyük olduğu ortaya seriliyor.

FRAPORT DA LUFTHANSA'NIN İZİNDEN GİDİYOR!

Yaşanan krizi ağlama duvarına çevirip, fırsatçılık yapan bir başka firma da Fraport'tur. Fraport, Almanya'nın en büyük havaalanı olan Frankfurt başta olmak üzere, Brezilya, Türkiye (Antalya) ve Yunanistan gibi dünyanın onlarca yerinde havaalanı işleten tanınmış bir firmadır. Bir kamu ve özel yatırım ortaklığı olan Fraport pandemiden önce rekor kârlara imza atıyordu. 2008 krizinde Yunanistan'ın iri ufaklı 14 havaalanını satın aldı. Yaşanan kısmi düşüşe rağmen firma pandemi sürecinde de kâr etmeye devam etti. Azalan uçak seferleri kârlarında bir düşüşe sebep olsa bile, Fraport

onlarca başka alanda yüksek kârlar elde etmeye devam ediyor. Öncesine göre artan kargo taşımacılığı, taşınan yolcu sayısından bağımsız her şeye rağmen süren hava trafiği, havaalanı kiralaları, uçaklardan alınan park parası, korona testlerinden elde edilen gelir vs. gibi onlarca alan buna örnek verilebilir.

Şimdiye kadar devletten yardım talebinde bulunmasa da Fraport da Lufthansa'nın izinden giderek, krizi fırsata çevirmek için elinden geleni yaptı. Firma, tüm çalışanlarıyla kısa çalışma sistemine başından itibaren dahil oldu. Başta Fraport olmak üzere, Lufthansa, Wisag, Asb vb. gibi onlarca firma pandeminin başından itibaren tüm geçici sözleşmeli işçileri peyderpey çıkardılar. Firmalar bunu yasal bir hakları olarak gördükleri için, bu şekilde atılan binlerce kişi "işten atılmış" sayılmadı bile. Özellikle ana firmada olmayan işçilere vardiyalarda ve çalışma saatlerinde her türlü esnek çalışma yapılarak sömürü yoğunlaştırılıyor. Var olan işsizlik korkusu kullanılarak çalışanlar üzerindeki baskı ve mobbing gittikçe arttırılıyor.

Toplam 18 bin civarında çalışanı bulunan Fraport, Frankfurt havaalanında taşeron işçi çalıştıran firmaların başında geliyor. Bünyesinde bulunan Fraground adlı yan kuruluşu ve onlarca taşeron firmaya bağlı çalışan beş bini aşkın işçi, ana firmada çalışanlar ile aynı işi yaptıkları halde, onların çok altında bir ücrette ve çok daha kötü koşullarda çalışıyorlar. Bu arada pandemiye rağmen tüm hızıyla devam eden üçüncü terminalin inşaatına devasa paralar akıtılmaya devam ediliyor.

Fraport, attığı geçici işçilerden ayrı olarak, yakın zamanda 4.000 kişiyi daha işten atacağını açıklamıştı. İşçi azaltmada başvurulan bir başka yol ise paralı çıkışlardır. Başka bazı sektörlerden farklı olarak Fraport'ta paralı çıkışlara beklenmedik şekilde ciddi bir talep oldu. Tekel tarafından yapılan açıklamalara göre şimdiye kadar bunun için 2.300 kişi başvurdu. Firma bunların 1.600'üne onay verirken, kalanını geri çevirdi. Paralı çıkışların yanı sıra, yaş sınırı ve erken emeklilik gibi uygulamalar da düşünüldüğünde, Fraport şimdilik işçi azaltma hedefine ulaşmış görünüyor.

Fraport'ta da yakın zamanda, bu sene sona eren toplu iş sözleşmesi yenilendi. Fraport AG'nin iş direktörü Michael Müller ile sendikal cephe adına Ver.di ve DBB arasında imzalanan toplu sözleşme Lufthansa'ninkinden daha iyi maddeler içerse bile, bu sözleşmede de işçiler ciddi hak kayıplarına uğradılar. 1 Aralık 2020'de imzalanan ve Koronadan dolayı "olağanüstü iş sözleşmesi" olarak

adlandırılan anlaşma Frankfurt, Münih, Düsseldorf, Hamburg, Köln, Stuttgart, Münster/Osnabrück ve Nürnberg havaalanlarında çalışan toplam 23.000 kişiyi ilgilendiriyor.

Üç yıllığına imzalanan ve 2023'ün sonuna kadar geçerli olacak anlaşmaya göre, 2023'e kadar kimseyi işten atmama garantisi veriliyor. Fakat anlaşma sona ermeden önce her havaalanı için geçerli olmak üzere, anlaşmadan çekilme hakkı saklı tutularak, "iş güvencesi" şartı adeta boşa düşürülüyor. Sözleşmede yer alan diğer maddeler ise şöyle: Eylül 2022'den itibaren %1,4 (en az 50 euro) ve Nisan 2023'ten itibaren %1,8 maaş artışı sağlanacak. 1 Ocak 2022'den itibaren, günde en az bir saat olmak üzere, çalışma saatleri %6 düşürülebilir. Azalan saatler oranında çalışanlar daha az maaş alacak ve gelir kaybına uğrayacaklar. Anlaşmada 2021 kayıp yıl olarak görülüyor ve hiçbir artış yapılmıyor. Fraport'ta yapılan anlaşmaya göre Noel ve izin paralarına dokunulmazken, üç yıllığına sifra yakın (%3,2) bir sözleşmeyle çalışanlar ciddi hak kaybına uğratılırken, tekel ciddi bir kazanç sağlıyor.

Fraport'un imzaladığı toplu iş sözleşmesi kendisine bağlı çalışan yan kuruluşlar ile taşeron firmalarda çalışanları kapsamıyor. Onlar için ayrıca ve muhtemelen daha kötü bir sözleşme yapılacak. Fraport'un başvurduğu bir başak uyanıklık da her çalışanına 800 euroya varan bir pirim dağıtmak oldu. Bu uygulama ile, kapitalistler bir taşla iki kuş vurmak istiyorlar. Böylece hem patronların isteğine ve insafına kalmış yardımlar, kazanılmış ve hak edilmiş hakların yerine geçiriliyor ve hem de işçilerde patronlara karşı minnet duygusu uyandırılarak işçilerin mücadeleye azimlerinin kırılması amaçlanıyor.

SENDİKA BÜROKRASİSİ SERMAYENİN SAFINDA

Sendika bürokrasisi her geçen gün sınıfa biraz daha yabancılaşarak, aynı oranda sınıf mücadelesinden uzaklaşıyor. Sendikalar pandemi sürecini adeta elleri böğürlerinde karşıladılar. Sermaye sınıfının pandemiye karşı almadığı önlemlere karşı hiçbir eleştiri yöneltmedikleri gibi, attıkları her adımı sessiz kalarak veya aktif olarak desteklediler. Sürekli açık kalan havaalanlarında salgına karşı göstermelik önlemler bile ancak 7-8 ay sonra gündeme getirildi. Bu önlemler de sağlık dairelerinin yaptığı kontrollerin ardından, cezadan kaçınmak için alındı. Sendikalar en basit önlem olan maskenin bile kavgasını vermekte aciz kaldılar. Panik yaratmama gerekçesiyle işyerlerindeki vaka sayılarını açıklamadılar. Kapitalistlerin yaptıkları açıklamaların altına kendi imzalarını atarak işçilere dağıtmayı

işten sayarak, adeta onların sekreterliğini yaptılar. Hak arama, grev ve direniş gibi kavramları lügatlarından çıkarılı ise çok oluyor. Hatta IG-Metal ve IG-Chemie gibi işgüzar bazı sendikalar, işçileri bir yana bırakıp, batmayla karşı karşıya olan bazı kapitalist firmaları kurtarmak için yardım fonları oluşturacak kadar işi ifrata vardırıdılar.

Sermayenin krizi fırsata çevirmesinin en bariz örneği olan son toplu sözleşmeler ise, sendika bürokrasisinin içine yuvarlandığı ihanet çukurunun bir kez daha kanıtı oldular. Toplu sözleşme görüşmelerinin "kıran kırana" geçtiğini iddia ederek samimiyetsizliğin yeni bir örneğini sergilediler. Kapitalistlerin bir aldatmacası olan "iş güvenliği"ni kendilerinin koparıp aldığı, sınıfın bir kazanımıymış gibi sunmaktan çekinmediler. Her şeyin sermayenin çıkarları doğrultusunda formüle edildiği sözleşmelere gözleri kapalı imza atıldı. Toplu sözleşme talepleri anti-demokratik bir şekilde ve tabanın iradesini asgari düzeyde bile yansıtmayan bir tarzda belirleniyor. Olup biten her şey işçilerden habersiz yapılıyor. İşçilere sadece sonuçlar bildiriliyor. Bütün bunlar işçi tabanında en az kapitalistler kadar, sendika bürokrasisine karşı da bir tepki ve öfke biriktirmiş durumda.

TABAN ÖRGÜTLERİ BELİRLEYİCİ HALKADIR

Tablodan da anlaşıldığı gibi sendikal bürokrasi bırakalım sınıf mücadelesini ilerletmeyi, onun önünde ciddi bir engel durumuna gelmiştir. Sınıfın davasını ilerletecek bir irade, istek ve misyondan yoksundurlar. Bu haliyle onlardan hiçbir şey beklenemez. Bir şey yapılacaksa eğer, onlarla birlikte değil, ancak onlara rağmen yapılabilir.

Yapılması gereken şey, fabrika fabrika, sektör sektör, işyeri işyeri; her yerde tabandan işçilerin bağımsız, sınıf bilincine dayalı örgütlü mücadelesini geliştirmektir. Var olan hakları korumanın, yeni haklar kazanmanın ve sömürüyü sınırlamanın yolu buradan geçmektedir. Devrimci sınıf mücadelesini ilerletmekten ve bunun ürünü olacak olan sınıf sendikacılığını geliştirmekten başka bir çıkar yol yoktur. Bu da reformist hareketlerin veya sendika bürokrasisinin harcı değildir. Bu görev bir kez daha tüm ağırlığı ve aciliyetiyle, yerlisi ve göçmeniyle sınıf devrimcilerinin omuzlarındadır. 80 bin çalışanıyla Hessen ve dahası tüm Almanya için stratejik bir öneme sahip olan Frankfurt Havaalanı'nda, her bölümden mücadeleci işçileri bir araya getirmek ve mücadeleye sevk etmek, izlenecek bu mücadeleye devrimci hat sayesinde mümkün olacaktır.

Hindistan'da sınıf mücadelesi

E. Güneş

Hindistan'da 250 milyon işçi 26 Kasım'da hükümetin neoliberal ekonomi politikalarına karşı greve çıktı. Bu, 2020'de gerçekleşen ikinci genel grev oldu ve aynı zamanda dünya sınıf mücadelesi tarihinin en kitlesel grevi olma özelliğini taşıyor.

Genel grev, 10 büyük işçi sendikası konfederasyonu ile çiftçi ve tarım işçilerinin 200 örgütünden oluşan Tüm Hindistan Köylü Mücadelesi Koordinasyon Komitesi tarafından örgütlendi.

Genel grevin talepleri arasında işçi ve çiftçi karşıtı çalışma yasalarının geri çekilmesi, ücretlerde artış, asgari ücretin yükseltilmesi, işsizliği önleyici istihdam yaratmaya yönelik önlemler, sözleşmeli ve geçici işçiliğin kontrol altına alınması, tüm çalışanlar için sosyal güvenlik, emekli maaşının iyileştirilmesi, eğitim ve sağlığa daha fazla bütçe ayrılması, kamuda özelleştirmelere son verilmesi, çiftçilerin borçlarının silinmesi gibi maddeler bulunuyordu.

Grev nedeniyle tüm ülkede üretim durdu, hizmet alanlarında çalışma yapılmadı ya da hizmet sektörü işlemez hale geldi. Ülkenin dört bir yanında büyük bir mobilizasyon yaşandı, işçiler, kır emekçileri, tarım işçileri, kamu emekçileri, öğrenciler, kadınlar, sol grup ve partiler sokaklara çıkarak protestolu gösteriler düzenlediler. Kızıl bayrakların taşındığı gösterilerde sokaklar adeta kıvılcıkla boyandı.

Genel grev öncesi salı günü, Hindistan'ın dört bir yanında 5 milyon insan, çiftçi derneklerinin çağrısına uyarak başkente yürüdü. Ülkenin 28 eyaletinin 22'sinde toplam 20 bin protesto düzenlendi. Maruti Suzuki'den, Hero Motosiklet'ten ve Delhi'nin Gurgaon-Manesar sanayi bölgesindeki diğer otomobil fabrikalarından işçiler, çiftçilere destek amacıyla gösteriler yaptılar.

Polisin yolları kapatması, gaz ve TOMA'lı saldırıları, gözaltılar işçi ve tarım emekçilerinin Delhi'ye yürüyüşlerini engelleyemedi. Barikatlar aşıldı ve başkent merkezine giden otoyollar göstericiler tarafından kapatıldı.

TARIM İŞÇİLERİ VE ÇİFTÇİLER MÜCADELE SAHNESİNDE

26 Kasım'da gerçekleşen dev grevin ardından, günlerdir başkent Yeni Del-

hi'nin kapılarında bekleyen, büyük çoğunluğu ülkenin kuzeyinden, Pencap ve Hindistan'ın tahıl ambarı olarak bilinen Haryana'dan gelen on binlerce çiftçi, 20 milyonluk metropolün önemli erişim yollarını kapattı.

Tarım emekçileri, hükümetin eylül ayında tarım sektörünü özel sermayeye açmak için çıkardığı üç "reform" yasasının yürürlükten kaldırılmasını talep ederek, iki aydır eylem yapıyordu. Şimdiye kadar, tarım ürünlerinin satışı için devlet asgari destek fiyatı (taban fiyatı) belirliyor ve çiftçiler ürünlerini devlet kooperatiflerine satabiliyordu. Belirlenen asgari destek fiyatı taban fiyatlarını garanti ediyordu ve çiftçiye güven veriyordu. Ancak yeni yasalarla asgari destek fiyatı kaldırılıyor, çiftçilerin ürünlerini süpermarket zincirleri de dahil olmak üzere açık pazarda satmaları gerekiyor. Bu da büyük tarım tekellerine fiyatları düşürebilme olanağı veriyor. Küçük çiftçiler böylece kapitalist tekeller karşısında korumasız kalıyor.

Çiftçi örgütleri ve hükümet arasında 6 görüşmede de uzlaşma sağlanamadı. Hükümet, üç yasada küçük düzeltmeler yapma yönünde önceki tekliflerini yineleyen, çiftçiler her üç yasanın geri çekilmesi talebini, "asgari destek fiyatı"na ilişkin devletten resmi bir garanti getirilmesini tekrarlıyor.

Hükümet bu üç yasayı geri çekene kadar eyleme devam edeceklerini söyleyen tarım emekçileri 8 Aralık'ta yeniden

greve gittiler. Çiftçileri yalnız bırakmayan demiryolu işçileri, kamyon şoförleri, öğretmenler ve diğer sendikalardan işçiler de greve destek verdi. 15 Aralık'ta da çiftçi örgütleri ve yüzlerce tarım işçisi 9 saatlik sembolik bir açlık grevi yaptı.

Çiftçi örgütlerinin önderleri yasanın geri çekilememesi durumunda eylemlerini yoğunlaştıracaklarını söyleyerek, hükümeti tren seferlerinin durdurulması için harekete geçmek, plazaları işgal etmekle tehdit ediyor.

Son yılların en büyük protestoları olma özelliği taşıyan eylemler karşısında hükümet şaşkın. Yasadaki ufak değişikliklerle tarım emekçilerinin protestolarını bastıramayacağını anlayan sermaye devleti göstericileri "vatana ihanet"le suçlarken, protestoları hedef tahtasına oturtmaya çalışıyor. Sermaye iktidarı, tarım emekçilerinin süren kararlı ve militan protestolarını şiddet ile bastırma yoluna gidebilir. Sermaye uşağı ırkçı-şoven rejimin bu tarz saldırıları şaşırtıcı olmayacaktır.

NEOLİBERALİZMİN YOKSULLAŞTIRDIĞI ÇİFTÇİLER VE TARIM İŞÇİLERİ

Tarım sektörü, Hindistan'ın 2,9 trilyon dolarlık gayrisafi yurt içi hasılasının (GS-YİH) yüzde 15'ini oluştururken, ülke nüfusunun yüzde 60'ından fazlası geçimini topraktan sağlıyor. Yıllardır süren neoliberal tarım politikaları tarım emekçilerini ödeyemeyecekleri bir borç yükünün altına sokarak, onları yok oluşun eşğine

getirdi. Neoliberalizmin yoksullaştırdığı, düşen gelirleri nedeniyle kredilerini ödeyemeyen, ağır borç yükü altında ezilen ve ailelerinin karnını doyuramaz hale gelen çiftçiler çaresizlik içinde intihara sürükleniyor. Çiftçi intiharlarında birinci sırada olan Hindistan'da 1997 yılından bu yana 300 bin çiftçinin yaşamına son verdiği ifade ediliyor.

Covid-19 krizi çiftçilerin durumunu daha da kötüleştirdi. Sermaye hükümeti, pandemiyi işçi düşmanı politikalar için gerekçe yaparak, tarım "reform"larını bu süreçte yasallaştırdı. Ürünlerinin yüzde 10'unu bile satamayan çiftçiler, tohum ekecek ve ailelerine bakacak para bulamadıkları için büyük bir yoksulluk ve yok oluşla karşı karşıyalar. Resmi kayıtlara göre karantinanın başlamasından bugüne her gün çaresizlik girdabında iki çiftçi intihar ediyor. Gerçek rakamın bunun çok üstünde olduğu söyleniyor. Keza Uluslararası Çalışma Örgütü pandemi nedeniyle 200 milyonun üzerinde işçinin de geçim kaynağını kaybedeceğini, 400 milyon insanın yoksulluğa itileceğini açıkladı.

Yaşanan sorunlardan çıkış yolu arayan kır emekçileri ve tarım işçileri son yıllarda döne döne yüzbinleri bulan grevleriyle, daha iyi bir fiyat, ücretlerde artış, tüm borçların silinmesini talep ederek sokağa çıkıyorlar.

GİDEREK BÜYÜYEN GENEL GREVLER
Hindistan'da neoliberal uygulamala-

rın başlatıldığı 1991'den bu yana işçi sınıfı 20 kez genel greve giderek olağanüstü gücünü ve birliğini gösterdi.

İrkçı-şoven Modi hükümeti, 2014'te iktidara geldiği ilk günden bu yana, iş kanununda ve sendikalar kanununda değişiklikler yapmayı ajandasına almıştı. BJP'nin giderek derinleşen işçi düşmanı politikaları da grevlere katılımı arttırdı. İlk genel grev 2015'te yaklaşık 80 milyon kişinin katılımıyla gerçekleşirken, 2016'da yapılan greve 150 bin kişi katıldı. 2019'da yapılan iki günlük greve 170 milyon kişi, Ocak 2020'deki iki günlük greve ise 250 milyon kişi katıldı. 26 Kasım'da 250 milyon işçi, işçi sınıfı tarihinin en büyük grevlerinden birini daha gerçekleştirdi. Genel grevler arası dönemlerde de kitleler her zaman hareketliydi. Sayıları yüzbinleri bulan işçilerin, tarım emekçilerinin, kumu çalışanlarının sektörel düzeyde sayısız grevleri yaşandı.

Bu hareketlilikte, Modi hükümetinin ikinci kez seçimleri kazanması ve neoliberal politikaların ırkçı ve faşist bir karaktere bürünmesi önemli bir etken oldu. Sınıfa karşı saldırılarını daha da sertleştiren Modi hükümetinin sınıf düşmanı politikaları işçi ve emekçilerinin öfkesini patlama noktasına getirdi.

HİNDİSTAN'DA DERİNLEŞEN KRİZ

Dünyanın 7. ekonomisine sahip Hindistan'da süregelen kriz, korona salgınının yüküyle ağırlaştı. Ülke resesyona girdi, yılın ikinci çeyreğinde ekonomi yüzde 24 küçüldü, gelir adaletsizliği arttı. Hindu ırkçısı gerici rejim "reform" adı altında işçi sınıfına yönelik birçok saldırı paketini bu süreçte uygulamaya soktu. İş yasalarını kapitalistler lehine değiştirerek, işçi sınıfının kazanılmış haklarını karşı savaşa açtı. İşçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşulları giderek ağırlaşırken, milyonlarca işçiye uzun saatler, düşük ücretlerle çalışma dayatıldı. Diğer taraftan özelleştirmelerle kamusal alanlar yabancı sermayenin talanına açılırken, taşeronlaştırma yaygınlaştırıldı. Ki Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) göre, Hindistan'da tarım dışı istihdamın yüzde 80'inden fazlası kayıt dışı çalıştırılıyor. Bu arada temel gıda maddelerinde fiyat artışları yaşanıyor. Hükümetin elindeki stoka rağmen, son bir yıl içinde buğdayın perakende fiyatında yüzde 56, buğday unununun yüzde 26 ve pirinçte yüzde 14 kadar artış yapıldı. Bu koşullarda insanca yaşamaya yeten bir asgari ücret tüm işçi ve emekçilerin yakıcı talebi haline geliyor.

Bu süreçte servet sefalet arasındaki uçurum da derinleşti. Kapitalistler salgın sırasında bile servetlerini artırdılar. Hindistan'ın en zengin yüzde 1'i, ülke nüfusunun %70'ini oluşturan 953 milyon kişi-

nin sahip olduğu servetin dört katından fazlasına sahip. Bir işçinin üst düzey bir yöneticinin kazandığını kazanması için 941 yıl gerekiyor. Uluslararası kuruluşların raporlarına göre Hindistan'da 270 milyon civarında insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor, 200 milyon insan açlıkla boğuşuyor. Her 8 çocuktan biri daha beş yaşına gelemeden açlık ve hastalıktan ölüyor.

Koronavirüs ve karantina sürecinden en çok etkilenen kesimler ise zaten yoksulluk içinde kıvranan çiftçiler ve tarım emekçileri oldu. İşgücünün yarısı tarım alanında istihdam ediliyor ve buralarda işçiler insanlık dışı çalışma koşullarında çalıştırılıyorlar. Ayrıca mart ayında sokağa çıkma kısıtlamalarının ardından milyonlarca işçi işsiz kaldı, işsizlik daha önce hiç görülmemiş şekilde resmi rakamlara göre %27'ye yükseldi. Kentlerde çalışan milyonlarca göçmen işçi pandemi nedeniyle işsiz kalarak köylerine yürüyerek geri dönmek zorunda kaldı. Dönerler aileleriyle birlikte salgına, açlık ve sefaletle terk edildi. Ki zaten nüfusun %65'i kırsal kesimde sefalet içinde yaşıyor.

Tüm bu sorunlar işçi ve emekçi kitleler cephesinde hoşnutsuzluk ve öfkeyi büyütüyor. Sermaye rejimine ve onun sınıf düşmanı politikalarına karşı gerçekleşen genel grevler bu büyük öfkenin bir dışavurumudur.

Sermayeye hizmette kusur etmeyen iktidardaki Hindu milliyetçisi Bharatiya Janata Partisi (BJP) ve Başbakan Narendra Modi, grev yapmayı büyük ölçüde yasaklayan ve işgücü piyasasında esnekleşmeyi teşvik eden tarım ve iş hukuku "reform"larını yasallaştırması, yerli ve yabancı sermayeyi oldukça memnun etmiş görünüyor. Bu kesimler, süren protestolar karşısında geri adım atmaması konusunda Modi hükümetini uyarıyorlar. Zira Modi hükümetinin atacağı her geri adımın toplumsal direnişi güçlendireceğini biliyor ve işte bundan da büyük korku duyuyor. Korkmakta haklılar. Çünkü karşılarında dev bir işçi sınıfı duruyor. Bu dev sınıf yıllardır, kendi sınıf kimliği ile ortaya çıkıyor, birliğini ve gücünü ortaya koyuyor, deneyimler biriktiriyor, sınıftan gelen gücünü kullanarak sermayenin karşısına dikiliyor.

Önümüzdeki süreçte Hindistan'da krizin daha da derinleşmesi, çelişkilerin daha da büyümesi muhtemeldir. Toplumsal patlamalara gebe olan ülkede gidip, işçi sınıfının kendi üzerine düşen rolü sınıf kimliği bilinciyle yerine getirip getirmemesi belirleyecektir. Bu dev sınıfın örgütlü ve gerçek bir sınıf partisinin olduğu koşullarda burjuvazinin mezar kazıcısı rolünü oynayacağına kuşku yoktur.

İklim için sözde "acil durum"

Paris İklim Anlaşması'nın onaylanmasının beşinci yılında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, iklim için acil durum çağrısında bulundu ve "Bu 'acil durum' sera gazı salımı CO₂ nötrale edilene kadar geçerli olmalı" dedi.

İngiltere ve Fransa tarafından düzenlenen, 70 ülkenin katıldığı ve dijital ortamda gerçekleşen iklim zirvesinde Guterres açılış konuşması yaparak uyarılarda bulundu. Guterres, zengin ülkeleri salgını döneminde fosil yakıtları düşük emisyonlu enerjiye kıyasla yüzde 50 daha fazla kullandıkları için eleştirdi.

Paris İklim Anlaşması'na imza atan ülkelerin sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırma sözünü hatırlatan BM Genel Sekreteri "Kaynakları, gelecek kuşaklara, bozulmuş bir gezegende borç dağı yüküyle bırakacak şekilde kullanamayız" dedi. Avustralya, Suudi Arabistan, Rusya ve Meksika gibi, CO₂ salımında başı çeken ülkelere bazıları zirveye katılmadı. Diğerleri boş sözlerini tekrarladı. Çin lideri Xi Jinping, 2060 itibarıyla "karbon salımını nötrale etme" hedefini öne sürerken ABD ise, 2050 yılına kadar sera gazı salımını sıfıra indireceği iddiasında bulundu.

BM Genel Sekreteri, "bugün sanayileşme öncesinden 1,2 derece daha sıcak bir gezegendeyiz. Rotayı değiştirmesek, bu yüzyıl içinde sıcaklıkta üç dereceden fazla feci bir artışa doğru gidiyoruz ve dramatik bir acil durumla karşı karşıya olduğumuzu kimse inkâr edemez" dedi. 38 ülkenin şimdiden "iklim acil durumu" ilan ettiğine değinen

Guterres, herkesi aynı yönde hareket etmeye davet etti.

"KURTARMA PAKETLERİ" FOSİL YAKITLARA AKARKEN...

ABD'nin çiçeği burnunda yeni seçilmiş başkanı Joe Biden'ın "Paris İklim Anlaşmasına geri döneceğiz" diyerek karbon salımını sıfırlamak için 2050 yılını öne sürmesi, Çin'in de bunu 2060'a kadar ötelemesi, kâğıt üzerinde kalacağı baştan beri belli olan Paris Anlaşması'nın, iklim krizine "göstermelik bir çözüm" dahi olamayacağını ortaya koyuyor. Korona salgını bunu bir kez daha gözler önüne serdi. Zira ABD dahil, 20 büyük sanayi ülkesi "kurtarma paketleri" adı altında fosil yakıtlara şimdiki kadar olduğundan daha çok para akıttı.

KRİZİN SORUMLUSU KAPİTALİZM

200. yaşını kutladığımız Friedrich Engels'in deyişimiyle: "Su ve toprağın alınır, satılır bir mal haline getirilerek bir azınlığın tekeline alınması ve geri kalanların dışlanması ahlaksızlıktan başka bir şey doğurmaz."

İklim krizinin sorumlusu; doğayı hoyratça yıkıma uğratarak ekolojik dengiyi altüst eden kapitalizmdir. Kapitalist tekellerin "kâr, daha çok kâr" hırsıdır. Soruna yol açarlardan, sorunun çözümü beklenemez. Bu nedenle, doğaya sahip çıkma ve iklim mücadelesi, sermayeden çözüm üretmesini beklemeden, gezegenimizi yaşanmaz hale getiren emperyalist kapitalizmi hedeflemelidir.

Fransa'da güvenlik neden ve nasıl bir ihtiyaç?

Fransa son zamanlarda yeni bir yasa hazırlığına ve buna karşı sert mücadelelere sahne oluyor. Hükümet "Küresel Güvenlik Yasası" adı altında, kalan hak ve özgürlükleri gasp etmek istiyor. Emekçi kitleler ise yasa hazırlığının gündeme gelmesi üzerine özgürlük talebini yükseltiyorlar. Toplum nefessiz kaldıkça, bu talep daha yakıcı ve yaygın hale geliyor. Çünkü özellikle Fransa gibi bir ülkede özgürlük karakteristik bir değer olarak görülüyor. Düzenin bugüne kadar "burjuva demokrasisi" bağlamında katlandığı bu değer, artık burjuvazi nezdinde kabul edebilir sınırların dışında kalıyor.

LREM partisinin sunduğu yeni yasa tasarısı, bir torba yasa olarak polis ve kolluk güçleri için birçok düzenleme içeriyor. Yasa geçtiğinde burjuvazi adına kolluk güçlerinin alanı genişlerken, dolaysız olarak toplumun alanı da daralmış olacak.

Burjuva iktidar bu yasayı artan "güvenlik" ihtiyacına bağlıyor ve bundan dolayı kabul edilmesini dayatıyor. Riskin neden arttığına dair bir açıklaması ve çözüm önerisi yok elbette. Bu yüzden sonuç üzerinden çıkarılarını tahkim etmeye bakıyor. Bu, burjuvazinin değişmez bir yöntemidir. Zaten burjuvazinin çıkarlarına dayalı bir düzende mevcut sorunların kaynağı bizzat burjuvazi olduğu için ondan başka türlü davranması beklenemez.

Tüm kapitalist metropollerde olduğu gibi Fransa'daki "güvenlik riski"nin de başlıca nedeni dünya burjuvazisinin doymak bilmeyen sömürü ve baskı düzeyidir. Başta Afrika olmak üzere dünyanın dört bir yanını talan eden, kaynaklarını sömüren ve ezilen halklara ölüm götüreren Fransız emperyalizmi, bunun dini istismar eden çeteler tarafından Fransa'yı hedef alan saldırılar için kullanılacağını gayet iyi bilir. Fakat elbette sömürgeci kimliğinden vazgeçmez. Bunun yerine, bu durumu da fırsat bilip, yeni işgaller ve başka amaçlar için "operasyonlara" devam eder. Yaşanan tablonun genel politik çerçevesi budur.

Günümüz dünyasında "İslami terör" kavramına gerekçe olan din istismarcısı gerici çetelerin varlığının başlıca kaynağı ve sorumlusu emperyalist-kapitalist sistemden başkası değildir. Afganistan'da ya da Irak'ta, Fransa üzerinden bakıldığında

Cezayir'de ya da Afrika'nın herhangi bir köşesinde düğün yerlerini bombalayan, kadınlara tecavüz eden, halkı aşağılayan, Fransa'da doğan göçmenlere, Müslümanlara düşmanca davranıp banliyö köşelerinde geleceksizliğe mahkum eden egemenler, toplumsal intikam duygusunu körüklüyorlar. Söz konusu gerici çeteler, emperyalist saldırganlığın sürekli kıldığı bu somut tablodan besleniyorlar. Emperyalist burjuvazi ölçüyü o denli kaçırdı ki, artık çetelerin eylem yöntemleri bile değişti. Artık bir bıçak alan kişi feda eylemcisi oluyor, bir kamyon bulan, toplu katliama girişiyor. İşte burjuvazi bizzat kendi eliyle yarattığı bu tabloyu toplumun gözüne dayatarak, istediği türden bir baskı rejimi inşa etmeye çalışıyor.

Fransa'daki yasa tasarısı, esasında yardımcı görevlerdeki özel güvenlik birimlerini ve belediye polisi gibi unsurları tahkim ediyor. Ayrıca görüntü alma, fişleme vb. alanlarda yetkinleşebilmesi için polisin olanaklarını genişletiyor. Tasarının en çok tartışılan maddesine göre, artık polislerin görüntüsünü çekmek, yayınlamak vs. yasaklanıyor ve ciddi bir cezaya tabii kılınıyor. Gazeteciler de dahil herkese konulan bu yasağın neyi amaçladığı bellidir. Fransa gibi her yıl onlarca polis cinayeti ve sayısız işkence vakasının yaşandığı bir ülkede mahkemelere ya da topluma ulaşan en açık delilleri tam da yasaklanmak istenen bu tür görüntüler oluşturuyor. Ayrıca tıpkı George Floyd cinayetinde olduğu gibi bu polis şiddeti görüntüleri bir gün Fransa'da da patlamayı tetikleyebilir. İktidarın uykularını kaçıran, tam olarak budur. Nitekim böyle olduğu, son eylemlerde de görüldü.

Yasa tasarısı gündeme geldikten sonra duyarlı muhalif kesimlerden protesto sesleri bekleniyordu elbette. Fakat yasa karşıtlarının bile beklemediği bir şey oldu. Koronavirüs kısıtlamalarına rağmen ülke çapında yaklaşık 500 bin kişi sokağa indi. Eylemi örgütleyenlerin bile beklemediği bu katılımda, eylemden birkaç gün önce polislerin bir siyahı önce evinde, sonra da sokakta uzun süre dövdüğü görüntülerin açığa çıkması etkili oldu. Olay, eyleme katılım kadar eylemlerin muhtevasını da değiştirdi. Daha militan bir duruş kazanan eylemlerde açıktan polis hedef alındı. İkinci hafta

eylemlerinde de benzer bir ruh halinin hakim olduğu görüldü. İşte sadece bir görüntüyle bile daha hızlı örgütlenen tepkinin gücünden korktukları için zamana oynayan sermaye temsilcileri, "yanlış anlamaları gidermek için tasarımı tekrar yazacaklarını" ifade ettiler. Elbette geri çekilmeyeceğini, iptal edilmeyeceğini de vurgulayarak....

Bu, saldırıdan vazgeçemeyecek kadar sıkışıklarının da ilanıdır. Sıkışıyorlar, çünkü işçi ve emekçilere dayatılan sefalet ve sömürü, pandemi ölümleriyle daha da katlanılmaz hale geldi. Saçma sokağa çıkma yasakları ilan edip sözde önlem alanlara karşı tepki süreklilik taşıyor. Örneğin iktidar liseleri kapatmayı bulaşma riskini düşürmüyor diye gençlik isyan ediyor, okullara barikat kurup ders boykotu yapıyor. Geleceksizlik duygusu pandemi koşullarında iyice ayyuka çıkıyor ve bu, işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde mücadeleyi besliyor. Tarihsel bilince dayalı bir refleksle eylemlerde "özgürlük" sloganı haykırılıyor. Sözde burjuva devletin temel şiarı olan "eşitlik, özgürlük ve kardeşlik" bugün yine ezilenlerin şiarına dönüşüyor. Sermaye devletinin elinde bu şiarın içeriğinin boşaltılmış olduğu artık genel kabul görüyor. Özgürlük şimdi sokaklarda yeniden bir mücadele talebine dönüşüyor. Egemenler, boğazındaki keçer gittikçe sıkılan emekçi halkın bu süreci sessiz karşılamayacağını da biliyorlar. İşte bu yasa bunun için şimdi dayatılıyor. Geri dönüşsüz-iptalsiz olma zorunluluğu da buradan geliyor.

Sermaye hükümeti için bir bakıma "ekonomiyi canlandırmanın yolu" dahi bu polis yasasından geçiyor. Sermaye temsilcileri bir sonraki adımda yeni bir "sosyal devlet uygulaması"na ya da işçi haklarını hedef alabilmeleri için önce kolluk gücünü hazırlıyorlar. Sarı Yelekliler ve bir milyon katılımlı genel grev gibi hareketlerden çıkarılan dersler nedeniyle yeni polis yasaları ihtiyaç olarak tanımlanıyor. Zira yeni bir savaş hazırlığındalar.

Macron'un topluma vaat ettiği hiçbir şey yoktu. Onun programı sermayeyi memnun ederken, gerici-milliyetçi eğilimleri ve korkuyu besleyerek halktan destek almak üzerine kurulmuştu. Bu çerçevede terör, göçmen akını ve dış tehdit hikayelerinden başka enstürmanları

yok. Macron yönetiminin ne alternatif bir sağlık güvencesi ne de eğitimde fırsat sunmak gibi sözleri oldu. Ama hep bir "güvenlik riski" vardı. Burjuvazinin güvenliği açısından mesele dinci çeteler değil, sosyal mücadelelerdir. Bugünkü yasal düzenlemeleri daha çıkmadan anlamsızlaştıran da budur. Çünkü her ne kadar yeni yasalarla polis şiddetine ve baskı mekanizmalarına alan açarlarsa açınlar, işçi ve emekçilerin, gençlerin mücadele etme isteği engellenemez.

Dolayısıyla bugün arka arkaya çıkartıkları yasalar yetmediği için torba yasayla bir seferde birden çok düzenlemeye gidenler korkularında haklılar. Ekonomik-sosyal eşitsizliğe isyan etmek aynı zamanda özgürlük talebinin yükseltilmesini tetiklediği ölçüde, mücadele yol, yöntem ve biçimleri ister istemez düzen sınırlarını aşıyor. Bugün Fransa'da işçi eylemleri dahi yasadışı grevlere dönüşüyor, fiili-meşru mücadele yöntemleri yayılıyor. Güvenlik yasasına ihtiyaç duyanlar onu aralık ayı bitmeden geçirmek istiyordu. Fakat gelinen aşamada bizzat yasa tasarısının kendisi, engellemeye çalıştıkları toplumsal hareketin fitilini ateşledi. Yasa geçse bile bunun karşısında sınıf ve emekçi kitleler "boynu bükükler" kümesi olmayacak. Yüzleri fularlı, kimlikleri gizli kalan yasadışı muhabirler türeyecek. Geçen yıl yine eylem korkusuyla yüz kapatmak da yasaklanmıştı ama meydanları işgal edenlerin çiğnediği yasalara bir yenisinin eklenmesinden öteye bir karşılığı olmadı bunun.

Öfkeli bir toplumsal hareket geleneğine sahip Fransa'da bugün işçi sınıfının devrimci çıkışı bastırılan başlıca etken sermayenin saldırganlığı değil, işçi ve emekçilerin örgütsüzlüğüdür. Yoksa ne burjuvazinin yalanlarına kapılmak ne de korkudan sinmek belirleyicidir. Halihazırda sürmekte olan mücadelenin yetersizliği ise işçi sınıfına devrimci örgütlenme gereğini her geçen gün daha çok hissettirecektir. İşçi sınıfı kitlesel eylemlere, süreklileşmiş genel greve rağmen neden kaybettiğini sorguladıkça, kendi tarihsel ve güncel deneyimlerinden öğrenerek gelişecek ve burjuvazinin karşısına iktidarı isteyen bir ordu olarak çıkmayı başaracaktır. İşte o zaman burjuvaziyi küresel güvenlik yasası da kurtaramayacaktır.

Güney Kürdistan'da yayılan protestolar kanla bastırılıyor

A. Serhat

Güney Kürdistan'da yaklaşık bir yıldan beri ücretleri ödenmeyen işçiler ve kamu emekçileri ücretlerin ödenmesi için protesto eylemi düzenliyorlar. Kolluk kuvvetlerinin ateşli silahlarla göstericilere müdahalesi sonucunda 14 Aralık öncesinde iki hafta içerisinde 8 emekçi katledildi, yüze yakın kişi yaralandı ve yüzlerce emekçi de göz altına alındı. Yaklaşık 1,2 milyon işçi ve kamu çalışanının ücretlerini ödeyemeyen Güney Kürdistan yönetimi ve onun paralı askerleri en insani taleplerle sokağa çıkan işçi ve emekçilere karşı en acımasız bir şekilde davranmakta bir beis görmüyorlar.

On yıllardır mazlum Kürt halkının çıkarlarını bir kenara bırakan Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KBY) emperyalizmin ve bölge gericiliğinin emrindeki işbirlikçi bir kukladan öte bir şey olmadığını bu tutumuyla bir kez daha ispat etmiştir. Emekçi Kürt halkının bütün zenginliklerini sömürerek-sömürterek dünya sıralamasındaki en zenginler kulübüne dahil olan Barzani ve Talabani kabilesinden başka da bir şey beklenemezdi. Özellikle de Barzani ailesi yıllardır gerici AKP rejiminin paralelinde Güney Kürdistan'da iş tutmakta ve her türlü kötülüğe ortaklık etmektedir. Irak anayasasını yıllardır ortağı AKP rejimi eliyle ihlal etmekte ve petrol gelirlerini haraç mezat pazarlamakta bir sakınca görmemektedir. Büyük bir yoksulluğun ve işsizliğin yaşandığı bölgede kelimenin gerçek anlamıyla müthiş bir yozlaşma ve çürüme hali yaşanmaktadır.

Son yıllarda toplumun özellikle de emekçi katmanlarında artan hoşnutsuzluk, lokal düzeyde de kalsa kimi protestolar halinde kendini dışa vuruyordu. Bu protestoların karakteristik özelliği daha çok yerel yönetimde ayyuka çıkan kirli işlere ve çevrilen dolaplara karşı heterojen özelliği ağır basan toplumsal tepkiler olmasıydı. Oysa aralık ayının ilk günlerinde Süleymaniye'de başlayan gösteriler çok farklı bir niteliktedir. İşçi ve emekçilerin rengini ve karakterini belirlediği yeni bir toplumsal dalganın geldiği görülmektedir. Hareketin çok hızlı bir biçimde Süleymaniye sınırlarını aşarak, başta Halepçe olmak üzere Ranya, Derbendixan ve Seyidsadiq'a yayılmış olması ve on binlerce işçi ve emekçinin bu gösterilere katılımı bunu fazlasıyla doğrulamaktadır.

Toplumun farklı kesimleri tarafından da sahiplenilen işçi ve emekçilerin talepleri görmezden gelinmeyecek derecede ses getirince, gerici bölgesel yönetim çareyi saldırganlıkta bulmuştur ve hala da acımasız bir şekilde saldırmaktadır. Yerel hükümet adına yapılan, inandırıcılıktan uzak açıklamalar işçi ve emekçiler tarafından zerre kadar ciddiye alınmamış ve gösteriler giderek yaygınlaşmıştır. "Ekonomik kriz, Bağdat yönetiminin ayırdığı kısıtlı bütçe ve pandemi koşulları" bahane edilerek yatıştırılmak istenen eylemler kolluk kuvvetlerinin şiddetiyle karşılanmıştır. Ne var ki elemeler dalgalar halinde büyüyerek bütün kentlere yayılmış bulunmaktadır.

Şiddete uğrayan işçilerin kolluk kuvvetlerine karşı yaptıkları açıklamalar gerçek anlamıyla bir ders niteliği taşımaktadır. Örneğin kafası parçalanmış bir işçi, kitleye dönerek yaptığı konuşmanın bir bölümünde şunları söylemektedir: *"İŞİD saldırıları esnasında tek kurşun atmadan Ezidi halkını büyük bir çaresizlik ve katliamla baş başa bıraktınız. Erbil'i boşaltacak kadar büyük bir korkuya kapılanlar da sizlerdiniz. Referandumda alınan kararları savunamaz duruma gelen yine sizlerdiniz. Bizlere üç kuruşluk ücreti çok görüp milyon dolarları iç eden yine sizlersiniz ve tarih tanıktr ki sizleri affetmeyeceğiz."*

Hatırlanacağı üzere Kürt halkının iradesi hem referandumdaki sonuç üzerinden hem de sonraki gelişmelerde görmezden gelinmiş ve gerici bölge ülkelerinin kuşatmasına feda edilmişti. Emperyalist güçlere olan sadakati ve bölge gericiliğine karşı oryantalist tutumu yeterince deşifre olmuş KBY, yaklaşık bir yıldır ücretlerini alamayan işçi ve emekçilere karşı oldukça hoyrat bir tutum sergileyebilmektedir. Kuşkusuz bunun fazlasıyla anlaşılabilir nedenleri de vardır. Bir dizi gelişmeye rağmen ulusal sınıfsiyetler etrafında Kürt halkını bugüne dek KBY etrafında tutmayı başaran kabile gericiliği, ikinci haftasına giren gösterilerin basıncıyla koltuklarının sallandığını gördü. KBY yöneticileri Bağdat'a elçi üzerine elçi gönderip bütçeden fazla ödenek çıkarmanın telaşına düştüler. Lakin işin içinden çıkamadıkları gibi, işler de umdukları gibi gitmedi, gitmiyor. Merkezi

Bağdat yönetiminin elinde de çok farklı enstrümanlar bulunmamaktadır. En az kendisi de Güney Kürdistan kadar büyük bir krizin içindedir ve yapabileceklerinin sınırlarıyla da sorunların üstesinden gelebilme kapasitesi yoktur. Son seçimlerin ardından ortaya çıkan siyasal kriz halini aşamayan Bağdat yönetimi, ekonomik olarak da iflasın eşiğine gelmiş bulunuyor.

Güney Kürdistan'ı parsellemiş olan KDP ve PUK partileri toplumu büyük bir baskı altına almış ve deyim uyunsa hiçbir muhalif sese müsaade etmemektedirler. İnsan hakları örgütleri başta olmak üzere, gazeteciler ve bağımsız yayın yapmaya çalışan medya organları çalışamaz hale getirilmişlerdir. Sadece 2020 yılının son altı ayı içinde basın yayın organlarına yönelik 100'e yakın saldırı gerçekleştirilmiştir. İnsan hakları örgütlerinin yayınlamış olduğu raporlar Güney Kürdistan'ın, Irak'ın diğer bölgelerinden hiçbir farkını olmadığını açıkça ortaya koymaktadır.

KDP'nin zindanları muhalif insanlarla dolup taşmaktadır. İşkence çok rutin ve sıradan bir işlem haline gelmiş durumdadır. Özellikle de 2014 yılındaki İŞİD saldırılarının ardından bu despotik yerel aygıt giderek yerleşik bir düzen olarak kendini örgütlenme olanakları yakalamış ve bunu kullanmıştır. Etrafındaki gericilikten fazlasıyla nasiplenen ve onlara benzeme potansiyeli taşıyan KBY, Kürdistan coğrafyasının tamamına gericilik taşıyan bir odak haline gelmiştir.

Yaklaşık 5,5 milyon insanın yaşadığı bölgenin bütün zenginlik kaynakları Barzani ve Talabani kabileleri tarafından gasp edilmiştir ve bu kast devasa bir zenginliğin üzerine çökmüştür. Toplumun yarısı yoksulluk ve yoklukla terbiye edilmekte ve en ufak bir hak arama eylemi "ulusal çıkarlar" yalanıyla ötelenmektedir. Buna rağmen direnenler ise istihbarat servislerine havale edilmekte ve cezalandırılmaktadır.

KBY Başbakanı Masrur Barzani, protesto gösterilerine ilişkin olarak yaptığı açıklamada, yaşanan krizden Bağdat yönetimini sorumlu tutuyor. Yerel yönetime ayrılan bütçenin kısıtlanması ve ödenmemiş olmasını temel sebep olarak gösteriyor. Bu açıklamada ilk etapta bir parça doğruluk payı varmış gibi görün-

yor olsa da gerçek tam öyle değildir. Bağdat yönetiminin yerel yönetime ayırdığı 400 milyon dolarlık aylık bütçeyi beğenmeyerek Türk devletiyle arka kapıdan petrol satışı yapanlar, bizzat Barzani'lerdir. Milyarlarca dolarlık petrol satışından elde edilen gelirleri gerici AKP şefiyle özel mülkiyetlerine geçirenler yine aynı kimselerdir. Güney Kürdistan coğrafyasının sınırlarını haksız yere değiştiren bu zatlar, Haşdi Şabi karşısında tutunamayınca, "Kürdistan'ın kalbi Kerkük"ü bile koruyamaz hale geldiler. Aldıkları yenilgiyle masaya oturan yerel yönetim temsilcileri, bütçenin 400 milyondan 250 milyon dolara indirilmesini kabul ederek, yıllardır görmezden geldikleri Bağdat yönetimiyle yine "can ciğer kuzu sarması" oldular.

Güney Kürdistan'da büyük bir aymazlık ve ikiyüzlülükle emekçi Kürt halkının mücadele azmini ve enerjisini pazarlayan ve yönetimi arsızca gasp edenler, bütün bunlar hiç yaşanmamış gibi bugün bütün sorunların kaynağı olarak Bağdat yönetimini gösterebilmektedirler. Elbette işbirlikçi Bağdat yönetimi de bu gelişmelerden en az Kürdistan Bölgesel Yönetimi kadar sorumludur. Her türlü yolsuzluğun ve hırsızlığın merkezi haline getirilmiş bütün bir Irak coğrafyası, söz konusu bir emekçinin üç kuruşluk ücreti olunca, her işbirlikçinin sorumluluğu başkasına atmasına sahne olmaktadır.

Güney Kürdistan'ı adeta işgal edercesine kendilerine tapulayan Barzani ve Talabani aileleri toplumdaki her türlü ilerici adımın ve gelişimin önündeki bariyerlere dönüşmüşlerdir. Bununla da yetinmeyerek bu kadim toprakları ve mazlum Kürt halkını Türk ve Fars sömürgeciliğinin arka bahçesi haline getirmişlerdir. Ayrıca ABD emperyalizmiyle uzun yıllara varan kirli ilişkileri neticesinde ülke topraklarını ABD'nin üsleriyle süslemişlerdir.

Süleymaniye'den başlayıp dalga dalga yayılan gösteriler bir kez daha göstermiştir ki gerçek manada Kürt halkının özgürlüğü bu kabile şeflerinin programları ve oynadıkları uğursuz rolle mümkün değildir. Bu ancak Kürt işçi ve emekçilerinin diğer uluslardan işçi ve emekçi kardeşleriyle omuz omuza vereceği mücadele ile mümkün olacak ve onların devrimci programı belirleyici olacaktır.

**19 Aralık katliamı
ve direnişinin
20. yılı...**

**İÇERDE-DIŞARDA
HÜCRELERİ PARÇALAN
TUVAN**

**Katliamların hesabını
emekçiler soracak!**